

1.

Előterjesztés

**Tápószele Város 2024. február 7.-i
rendkívüli Képviselő-testületi üléséhez
(Képviselő-testületi üléshez készített
előterjesztés kivonata)**

Tápiószele Város Önkormányzatának

Képviselő-testületi, illetve bizottsági ülés elé kerülő előterjesztéséhez

1. napirend

Tárgy: Előterjesztés Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testületének a köztisztviselők illetmény alapjáról és kiegészítéséről szóló..... /20.(.) rendeletére

Döntés	Rendelet
A döntéshez:	Minősített többség szükséges
A döntés módja:	Nyílt szavazással
Nyílt ülésen tárgyalja	
Feltételek:	
A rendelet elfogadásához véleményezési jog	-
Állásfoglalás	-
Társadalmi véleményeztetés történt-e?	-

Tisztelt Képviselő-testület!

Tápiószele Város Önkormányzat Képviselő-testülete hagyományosan minden év november/ decemberében, döntésével és rendelet megalkotásával gondoskodik a polgármesteri hivatal munkatársainak közszolgálati jogviszonyát érintő következő évi költségvetés-tervezési és szervezési feladatainak megalapozásáról.

A rendelet-tervezet egyes elemeivel kapcsolatos főbb tudnivalókat az alábbiakban foglaljuk össze.

1./ Az illetményalap emelése:

2023. évre a Tápiószelei Polgármesteri Hivatalnál foglalkoztatott közszolgálati tisztviselők esetében az illetményalap **76.320 forint.** -ban került meghatározásra. 2024.évre a korábbi évek gyakorlatától eltérően, a Kormány 2023. december 01.-el változtatta meg a minimál bért, és a garantált bérminimumot.

Ez minimálbér esetében 15% míg a garantált bérminimum esetében 10%-os emelkedést jelent.

Helyi költségvetési rendeleteinkben szabályozottak szerint az illetmény alap 2020.-ban 47.860,-ft , 2021-ben 53.500,-ft míg 2022.-ben 63.600,-ft volt. (Az emelés mértéke 2021.-ben közel 19 %-os volt, míg 2020-ban közel 12 %-os.

Hivatkozva a 2022, 2023-es években kialakuló inflációs csúcsra, a jelenlegi gazdasági helyzetre, az elszabaduló árakra, valamint a – pontos számadatait tekintve még nem

is ismert - rendkívül megterhelő rezsiköltség növekedésekre, a garantált bérminimum emelésének mértékére, **mely 10%-os mértékű.** A Tápiószelei Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatottak körében a bérfeszültség elkerülése érdekében kérjük az illetményalap emelését. Az emelés a realitások talaján maradó mértékű és szükséges.

A tápiószelei Polgármesteri Hivatalban 19 fő foglalkoztatására kerül sor.

A 19 főből 4 munkavállaló településüzemeltetési feladatot lát el.

Melynek 2024.évi költsége 19. 303.868, -ft.

A garantált bérminimum megemelésre került 2023.december 01.-el, 10%-kal, így néhány köztisztviselő lesz, akik kimaradnak a béremelésből, tekintettel a besorolás szerinti illetményekre.

Középfokú végzettséggel rendelkezők esetében, 3, 3 szorzónál a legalább 31-33 év jogviszonnyal rendelkezők esetén sem éri el a bér a garantált bérminimumot.

Felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetében, 3,7- es szorzónál- 4-6 év foglalkoztatás során éri el a garantált bérminimumot a bér.

A minimál bér összege: 266.800,-ft

Garantált bérminimum összege: 326.000,-ft.

Példák:

Jelenlegi besorolási tábla és illetményalappal számítva:

Felsőfokú végzettségű 8 éve a hivatalnál dolgozó köztisztviselő alapilletménye:

$76.320 \times 3,9 = 297.648,- \text{ ft}$

az illetménykiegészítéssel: 357.178,-ft

Középfokú végzettségű dolgozó esetén, 33 éve a hivatalnál dolgozó köztisztviselő esetén:

$76.320 \times 4 = 305.280,-ft$

az illetménykiegészítéssel:366.336,-ft

Vagyis az látható, hogy jelenleg a köztisztviselők nagy részének a bére nem éri el a garantált bérminimum összegét, csak az illetménykiegészítéssel együtt.

Felsőfokú végzettség 8 év munkaviszony után a besorolás szerinti bér az illetményalap változásokkal kiszámolt összege.

Illetmény alap	Emelés%	Szorzó	A bér	Illetménypótlék	Teljes bér
76320	83952	3,90	327.413	1,2	392895

Középfokú végzettségű dolgozó esetén, 33 éve a hivatalnál dolgozó köztisztviselő esetén

Illetmény						Teljes
alap	Emelés%	Szorzó	A bér	Illetménypótlék	bér	
76320	83952	4,00	335.808	1,2	402.970	

2./ Illetménykiegészítés:

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 234.§ (3) bekezdésekben foglaltak szerint a helyi önkormányzat rendeletben egységesen valamennyi felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselőnek a tárgyévre illetménykiegészítést állapíthat meg, amelynek mértéke a köztisztviselő alapilletményének

- a) a megyei önkormányzatnál, a megyei jogú városnál legfeljebb 40%-a,
- b) községi önkormányzatnál legfeljebb 20%-a,
- c) az a) és b) pontban nem szereplő önkormányzatnál **legfeljebb 30%-a**.

A Kttv. 234. § (4) bekezdése szerint a helyi önkormányzat rendeletben illetménykiegészítést állapíthat meg egységesen valamennyi érettségi végzettségű köztisztviselőnek, amelynek mértéke az alapilletmény **legfeljebb 20%-a**.

A Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők 2022. évi illetményalapról szóló **13/2021. (XII.16.) önkormányzati rendelet, valamint** a korábbi években megállapított illetménykiegészítés mértékét tartalmazza, amely szerint:

- a) felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselő 2024. évre megállapított illetménykiegészítésének mértéke a köztisztviselő alapilletményének 20 %-a,
Javasolt mérték 20%
- b) középiskolai végzettségű köztisztviselő 2024. évre megállapított illetménykiegészítésének mértéke a köztisztviselő alapilletményének 20 %-a.
Javasolt mérték 20 %

Tekintettel arra, hogy a Kttv. 234. § (3) bekezdése az illetménykiegészítés tárgyévre történő megállapítására ad felhatalmazást, így szükséges a rendelet megalkotása. Javaslom a 2024. évre az illetménykiegészítés mértéke emelésének jóváhagyását és ennek alapján a 2024. évre vonatkozóan az önkormányzati rendelet megalkotását.

2024. évre az állami normatíva összege a Polgármesteri Hivatal esetében 125 040 000 ,- ft

Míg 2023.-ban 114 837 380,-ft volt. Ez megközelítőleg 9%-os emelést jelent.

A Képviselő-testület a köztisztviselők 2024.évi illetményalapjáról és illetmény kiegészítéséről szóló rendelet előterjesztését megtárgyalta, nyílt szavazással, fő települési képviselő részvételével, fő igen szavazatával, fő nem szavazatával, fő tartózkodásával elfogadta, és megalkotta a következő rendeletet: (értelemszerűen kitöltve- a döntésnek megfelelően.)

/2024.(.) R E N D E L E T

Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testületének /2024. (.) önkormányzati rendelete a köztisztviselők 2024.évi illetményalapjáról és illetmény kiegészítéséről

Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testületének / . (.) önkormányzati rendelete

a köztisztviselők 2023.évi illetményalapjáról és illetmény kiegészítéséről

Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testülete, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011.évi CXCV. törvény 234. § (3) (4) bekezdéseiben valamint a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény 65. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az alábbi rendeletet alkotja:

1. §

A rendelet hatálya a Tápiószelei Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselőkre terjed ki.

2. §

A Tápiószelei Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők vonatkozásában az illetményalap 2024. évben .....-Ft.

3. §

A Tápiószelei Polgármesteri Hivatalban foglalkoztatott valamennyi köztisztviselő vonatkozásában az illetménykiegészítés mértéke 2024.évben az alapilletményének a 20%-a.

4. §

Hatályát veszti Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2023.(II.16.) a köztisztviselők illetmény alapjáról és illetménykiegészítéséről szóló rendelete.

5. §

A rendelet rendelkezéseit, 2024. január elsejétől kell alkalmazni. A rendelet 2024. február 01.-én lép hatályba.

Részletes indokolás

Az 1–5. §-hoz

A rendeletben meghatározott mértékű a Tápiószelei Polgármesteri Hivatalnál foglalkoztatottak illetmény alap és pótlék emelése hozzájárul a Hivatalon belül rendszeresített teljesítményösztönző rendszer továbbra is kellő hatásokkal történő működtetéséhez. Ezzel nagyobb lesz az esélye annak, hogy a helyi lakosság megfelelő ellátásához, ügyeik intézéséhez biztosított legyen a megfelelő személyi állomány. Az illetmény alap változatlanul hagyása, illetve az illetménykiegészítés változatlanul hagyása felgyorsíthatja a hivatali dolgozók elvándorlását. A 2022-es évben kialakuló inflációs csúcsra, a jelenlegi gazdasági helyzetre, az elszabaduló árakra, valamint a – pontos számadatait tekintve még nem is ismert - rendkívül megterhelő rezsiköltség növekedésekre, a garantált bérminimum tervezett emelésének mértékére, a foglalkoztatottak körében a bérfeszültség elkerülése érdekében emelésre kerül az illetmény alap 20%-al. Az illetménykiegészítés mértéke pedig 8 %-al. A költségvetési törvényben meghatározott illetmény alap 2008 óta nem változott.

Előzetes hatástanulmány:

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1) bekezdése értelmében a jogszabályok előkészítése során előzetes hatásvizsgálatot kell lefolytatni, az alábbi tényezőkre vonatkozóan:

A rendelet-tervezet: -

Társadalmi hatás: A rendelet-tervezettel a Tápiószelei Polgármesteri Hivatalnál foglalkoztatottak illetmény alap és pótlék emelése hozzájárul a Hivatalon belül rendszeresített teljesítményösztönző rendszer továbbra is kellő hatásokkal történő működtetéséhez. Ezzel nagyobb lesz az esélye annak, hogy a helyi lakosság megfelelő ellátásához, ügyeik intézéséhez biztosított lesz a megfelelő személyi állomány. Az illetmény alap változatlanul hagyása, illetve az illetménykiegészítés változatlanul hagyása felgyorsíthatja a hivatali dolgozók elvándorlását.

- **Gazdasági, költségvetési hatása:** A rendelet tervezet végrehajtásának gazdasági költségvetési hatása van, de a garantált bérminimumra történő kiegészítés jogszabályi követelménye miatt ennek többletköltség igénye nem jelentős.

- **A rendeletnek közvetlen környezeti hatása nincs.** - A rendeletnek közvetlen egészségi hatása, egészségügyi következménye nincs.

- **A tervezetnek adminisztratív terheket befolyásoló hatása:** A rendelet megalkotásának az adminisztratív terheket tekintve új, többlet terheket eredményező

hatása nincs, a rendelet alkalmazása az eddigi adminisztratív munka további szükségességét igényli.

- A rendelet megalkotásának szükségessége:

A jogszabály megalkotásával biztosításra kerül a Tápiószelei Polgármesteri Hivatal köztisztviselői részére a köztisztviselői életpálya kiszámíthatósága, a köztisztviselők elvándorlását megakadályozza, mely veszélyeztetné a helyi társadalom ellátását ügyeiknek intézését.

- A jogalkotás elmaradásának várható következményei: a jogalkotás elmaradásának közvetlen jogi, felügyeleti következménye nincs.

A rendelet alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek: a rendelet a meglévő szervezeti, személyi, tárgyi és pénzügyi feltételekkel alkalmazható, további feltételek biztosítását nem igényli, a szükséges feltételek rendelkezésre állnak.

- A rendelet a meglévő állapotokat nem érinti.

2.

Előterjesztés

Tápiószele Város 2024. február 7-i rendkívüli
Képviselő-testületi üléséhez

(Képviselő-testületi üléshez készített előterjesztés
kivonata)

Tápiószele Város Önkormányzatának

Képviselő-testületi, illetve bizottsági ülés elé kerülő előterjesztéséhez

2. napirend

1. **Tárgy:** Előterjesztés Babacsomag támogatására, Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testületének /() a Tápiószelei babacsomag szabályairól és az egy fa minden gyermeknek program végrehajtásáról szóló rendeletről

Döntés	HATÁROZAT
A döntéshez:	Egyszerű többség szükséges
A döntés módja:	Nyílt szavazással
Nyílt ülésen tárgyalja	

Tisztelt Képviselő-testület!

A rendelet megalkotásával kifejezésre juttatjuk a Tápiószele városi élők, gyermekek vállalkozói számára társadalmi elismerésünket.

2022. év az első a statisztikai adatok szerint mikor Tápiószele városban meghaladja a születések száma a halálozásokét. E tendencia erősítése, a gyermekek vállalkozói segítségének a célja a rendelet megalkotásának.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalását követően döntés meghozatalára.

Tápiószele Város Önkormányzat Képviselő testülete az előterjesztést megtárgyalta, nyílt szavazással ,.....fő települési képviselő részvételével, ...igen szavazattal, nem szavazat és tartózkodás nélkül döntött, és megalkotta a következő rendeletet: (értelemszerűen a döntésnek megfelelően kitöltve)

/2024.() R E N D E L E T

Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testülete /2024.() önkormányzati rendelete a **Tápiószelei babacsomag szabályairól és az egy fa minden gyermeknek program végrehajtásáról.** A rendelet a jegyzőkönyv () számú melléklete.

Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../2024. (II. 1.) önkormányzati rendelete

a Tápiószelei babacsomag szabályairól és az egy fa minden gyermeknek program végrehajtásáról

Tápiószele Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed Tápiószele közigazgatási területén élő, rendezett lakcímmel rendelkező

- a) magyar állampolgárokra,
- b) bevándoroltakra és letelepedettekre,
- c) hontalanokra,
- d) a magyar hatóság által menekültként elismert személyekre.

(2) Rendezett a lakcím, ha a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 26. §-ában foglalt kötelezettségének a kérelmező eleget tett és a bejelentett lakcím megegyezik az életvitelszerű tartózkodás helyével.

(3) A rendelet hatálya kiterjed továbbá a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (a továbbiakban: Szmvt.) alapján mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmvt.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát Tápiószelei közigazgatási területén gyakorolja, és a rendezett lakcíme megegyezik az életvitelszerű tartózkodás helyével.

2. Hatásköri szabályok

2. §

(1) Tápiószele Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) az e rendeletben szabályozott, a Tápiószelei újszülöttek részére nyújtható, jelen rendelet szerinti támogatással összefüggő hatáskörét a polgármesterre ruházza át.

(2) A polgármester által - az (1) bekezdésben foglaltak alapján átruházott hatáskörben - hozott határozat ellen a Képviselő-testülethez lehet fellebbezni a döntés közlésétől számított 15 napon belül. A Képviselő-testület döntése ellen fellebbezésnek helye nincs. A Képviselő-testület határozatának felülvizsgálatát jogszabálysértésre való hivatkozással, annak kézhezvételétől számított 30 napon belül a bíróságtól lehet kérni.

II. Fejezet

Tápiószelei Babacsomag

3. §

(1) Tápiószele Város Önkormányzata Babacsomagot juttat minden olyan Tápiószele Város közigazgatási területén lakcímmel rendelkező gyermek részére, aki 2023. augusztus 15. napját követően született, és születését vagy örökbe fogadását megelőzően legalább egyik szülője életvitelszerűen Tápiószele közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik.

(2) A Tápiószelei Babacsomag igénylésére szolgáló 1. melléklet szerinti formanyomtatványt a Tápiószelei Polgármesteri Hivatal Igazgatási Csoportjánál, vagy elektronikus úton – ügyfélkapun keresztül – lehet benyújtani.

(3) A Tápiószelei Polgármesteri Hivatal a babacsomagra való jogosultság feltételeit a gyermek személyazonosító igazolványából, születési anyakönyvi kivonatából, az örökbefogadást engedélyező gyámhivatal által az örökbefogadás tényéről kiállított hatósági bizonyítvány alapján, vagy személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból betekintéssel ellenőrzi, és értesítik a kérelem benyújtóját a döntésről.

(4) A támogatást egy gyermek után csak az egyik szülő, külön élő szülők esetében a gyermekkel egy háztartásban élő szülő jogosult igénybe venni. Nem jogosult a természetbeni támogatásra a szülő, ha a szülői felügyeleti jogát bíróság korlátozta vagy megszüntette, vagy a gyermek gyermekvédelmi szakellátásba került.

(5) A Babacsomag iránti kérelmet a gyermek születését követő 6 hónapon belül lehet benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

(6) Az adatkezelés időtartama a babacsomag átvétele hiányában a bejelentéstől, illetve az átvételtől számított egy év. A kezelt személyes adatok megismerésére harmadik személy nem jogosult.

4. §

(1) A babacsomag az újszülött személyes szükségleteinek a kielégítésére, a jólétének az elősegítésére, valamint az újszülött kor emlékeinek a megőrzésére szolgáló tárgyi eszközöket tartalmazhat.

(2) A babacsomag értékét Tápiószele Város Önkormányzat éves Költségvetéséről szóló rendeletében határozza meg.

(3) A babacsomaghoz Tápiószele Város Önkormányzata által a gyermek és családja köszöntését tartalmazó oklevél jár.

(4) Amennyiben a kérelmező jogosult a Tápiószelei Babacsomagra, akkor a döntés kézhezvételétől számított 60 napig van lehetősége annak átvételére Tápiószelei Polgármesteri Hivatalban.

III. Fejezet

Egy fa minden gyermeknek

5. §

Közterületre ültethető facsemetére jogosult a gyermek, harmadik életévének betöltéséig. A facsemete rendelkezésre bocsátását a gyermek törvényes képviselője kérheti.

- a) Az igénylést minden év július 15. napjáig szükséges benyújtani a 2. melléklet szerinti formanyomtatványon a Tápiószelei Polgármesteri Hivatal részére.
- b) Az igényléskor meg kell jelölni, hogy a facsetete – melynek gondozását a család vállalja – ültetésére saját ingatlanuk előtt vagy Tápiószelei valamely közterületén kerül sor.
- c) A facsetetere való jogosultság elbírálását és döntéshozatalt követően a csetetefák megrendelését és kiszállításának koordinálását a Településüzemeltetési Csoport végzi.

6. §

Ez a rendelet 2024. február 1-jén lép hatályba.

Kérelem

Kérelmező neve	
Születési helye, év, hónap, nap	
Anyja neve:	
Lakcíme:	
Társadalombiztosítási Azonosító jele:	
Tartózkodási helye:	
Telefonszáma:	
Másik szülő neve:	
Születési helye, év, hónap, nap	
Anyja neve:	
Lakcíme:	
Társadalombiztosítási Azonosító jele:	
Tartózkodási helye:	
Telefonszáma	
Újszülött neve:	
Születési helye, év, hónap, nap	
Anyja neve:	
Lakcíme:	
Társadalombiztosítási Azonosító jele:	

1. Kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Jelen kérelem aláírásával kifejezetten hozzájárulok ahhoz, hogy az adatkezelő adataimat a kérelem elbírálása céljából kezelje. Kérelmem pozitív elbírálása esetén fellebbezési jogomról az ügyintézés egyszerűsítése miatt lemondok.

2. A kérelemhez csatolni kell: - az újszülött gyermek/ek születési anyakönyvi kivonatának másolatát
- az újszülött gyermek/ek lakcímkártyájának másolatát.

Facsemete igénylése Kérelem

Kérelmező neve	
Születési helye, év, hónap, nap	
Anyja neve:	
Lakcíme:	
Társadalombiztosítási Azonosító jele:	
Tartózkodási helye:	
Telefonszáma:	
Másik szülő neve:	
Születési helye, év, hónap, nap	
Anyja neve:	
Lakcíme:	
Társadalombiztosítási Azonosító jele:	
Tartózkodási helye:	
Telefonszáma	
Újszülött neve:	
Születési helye, év, hónap, nap	
Anyja neve:	
Lakcíme:	
Társadalombiztosítási Azonosító jele:	
A facsemete ültetési helye, címe, hrsz.-a:	

1. Kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Jelen kérelem aláírásával kifejezetten hozzájárulok ahhoz, hogy az adatkezelő adataimat a kérelem elbírálása céljából kezelje. Kérelmem pozitív elbírálása esetén fellebbezési jogomról az ügyintézés egyszerűsítése miatt lemondok.

2. Kijelentem, hogy a facsemete gondozásának kötelezettségét vállalom.

2. A kérelemhez csatolni kell: - a szülött gyermek/ek születési anyakönyvi kivonatának másolatát – a szülött gyermek/ek lakcímkártyájának másolatát.

Részletes indokolás

Az 1–6. §-hoz és az 1. mellékletéhez

A jogi szabályozás szükségességét alátámasztó társadalmi, gazdasági, szakmai okok és célok:

2022.év az első a statisztikai adatok szerint mikor Tápiószelén meghaladja a születések száma a halálozásokét. E tendencia erősítése, a gyermeket vállalók segítése a célja a rendelet megalkotásának.

A jogi szabályozás várható hatásai:

A rendelettel lehetősége van igényelni a Tápiószelén élő családoknak a Tápiószelei Babacsomagot újszülött gyermek érkezése esetén.

Tájékoztatás a javasolt szabályozás és az európai uniós jogból eredő kötelezettségek összhangjáról: A rendelet megalkotása európai uniós jogot nem érint.

Álláspont az indokolás közzétételéről: A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (3) bekezdése alapján a Nemzeti Jogszabálytárban közzétételre kerül.

Általános indokolás

A jogi szabályozás szükségességét alátámasztó társadalmi, gazdasági, szakmai okok és célok:

2022.év az első a statisztikai adatok szerint mikor Tápiószelén meghaladja a születések száma a halálozásokét. E tendencia erősítése, a gyermeket vállalók segítése a célja a rendelet megalkotásának.

A jogi szabályozás várható hatásai:

A rendelettel lehetősége van igényelni a Tápiószelén élő családoknak a Tápiószelei Babacsomagot újszülött gyermek érkezése esetén.

Tájékoztatás a javasolt szabályozás és az európai uniós jogból eredő kötelezettségek összhangjáról: A rendelet megalkotása európai uniós jogot nem érint.

Álláspont az indokolás közzétételéről: Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (3) bekezdése alapján a Nemzeti Jogszabálytárban közzétételre kerül.

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit.

Az előzetes hatásvizsgálat eredményéről önkormányzati rendelet esetén a helyi önkormányzat Képviselő-testületét tájékoztatni kell. A hatásvizsgálat során vizsgálni kell: a) a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen aa) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait, ab) környezeti és egészségügyi következményeit, ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint b) a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket. a) Vizsgálni kell a rendelet valamennyi jelentősnek ítélt hatását: aa) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai:

A rendelet megalkotásával kifejezésre juttatjuk a Tápiószelén élő, gyermeket vállaló családok számára társadalmi elismerésünket. ab) környezeti és egészségügyi következményei: A rendelet megalkotásának elmaradása környezeti és egészségügyi következményt nem vonna maga után. ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatásai: A tervezett önkormányzati rendeletnek adminisztratív terheket befolyásoló hatása nem jelentős. b) a jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei: A rendelet megalkotásának elmaradása költségvetési terhet nem eredményezne. c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek: A rendelet alkalmazásához szükséges személyi feltételek, szervezeti-, tárgyi-, és pénzügyi feltételei adottak

Babamama csomag

A babamamatudakozo.hu, mint az ország legnagyobb online családi közössége, több mint 16 éve segíti kedvezményekkel, kismama kuponfüzettel, edukációs csomagokkal a jelenleg több mint 300.000 családot számláló közösségének Édesanyjait. Évente közel 50.000 új várandóست. 2020-ban védőnői javaslatra, a finn minta alapján indítottuk el az országban egyedülálló Családbarát Programunkat: a babamama CSOMAG kelengyedobozok ajándékozását újszülöttek részére. A csomagok eszmét is képviselnek: az anyává válás és a gyermekek közötti egyenlőség jelképét!

A babamama CSOMAG 70 ezer forint értékben tartalmaz termékeket a kismamák és csecsemők részére, amelyért csak 35.000,-Ft-t kell fizetni az Önkormányzatnak! Az ár minden felmerülő költséget (csomagolás, szállítás, logozás...) tartalmaz.

3.

Előterjesztés

**Tápiószele Város 2024. február 7-i rendkívüli
Képviselő-testületi üléséhez
(Képviselő-testületi üléshez készített
előterjesztés kivonata)**

Tápiószele Város Önkormányzatának
Képviselő-testületi, illetve bizottsági ülés elé kerülő
előterjesztéséhez

3. napirend

Tárgy: Előterjesztés Tápiószele Város Önkormányzata 2024. évi
Költségvetését megalapozó döntésekre

Döntés	HATÁROZAT
A döntéshez:	Egyszerű többség szükséges
A döntés módja:	Nyílt szavazással
Nyílt ülésen tárgyalja	
Feltételek:	

Tisztelt Képviselő-testület!

I./ Előzmények

A 2024. évi költségvetés előkészítésében továbbra is kiemelt célunk volt a költségvetés egyensúlyának biztosítása, kiszámítható és stabil gazdálkodás mellett, a működési hiány nélküli gazdálkodás feltételeinek megteremtése. Az önkormányzati kötelező feladatok kimagasló ellátása mellett, a 2024. évi célok közé tartozik az önként vállalt feladatok magas színvonalú ellátása, és a Város üzemeltetési és fejlesztési feladatok ellátása, a lehető legjobban, a legmagasabb színvonalon. Ezzel összefüggésben hangsúlyt fektetünk a zöldfelületek minőségének és színvonalának nem csak megőrzésére, hanem további fejlesztésére. Tápiószele köztisztaságának és közbiztonságának javítása szintén kiemelt feladatunk. Továbbra is jelentős hangsúlyt fektetünk kulturális értékeink és hagyományaink ápolására, a kulturális feladatok ellátásának színvonalára, rendezvények megvalósítására.

A költségvetés készítése olyan team munkát feltételez, amely nagyon sok szereplő mozgatóját követeli meg ahhoz, hogy a munka végén a jogszabályoknak és a városnak is megfelelő eredmény jöjjön ki. Az Önkormányzat sokrétű feladatainak teljességét átfogó egyes költségvetési (tervezési, elfogadási, végrehajtási és ellenőrzési) folyamatok felülvizsgálata esetében először a kiinduló állapotot rögzítő helyzetelemzést végeztük el. Figyelembe kellett venni a korábbi pénzügyi ellenőrzések tapasztalatait (ideértve különösen az Állami Számvevőszék jelentéseit), az elhatározott célok és az intézkedések összhangját, valamint a megvalósítás feltételrendszerének kidolgozottságát és teljesíthetőségét.

A tervezési irányelvek az alábbiak: Tápiószele Város Önkormányzata a Város intézményeinek működési biztonságát, a Képviselő-testület által a Város közössége érdekében megteremtett hagyományok megőrzését, a település üzemeltetéssel kapcsolatos feladatok magas színvonalú ellátását tartja elsődlegesnek.

2024 évben a költségvetést érintő döntések:

- **Tervezhető illetmények meghatározása**

Tápiószelei Csicserke Óvoda- Bölcsőde esetében a pedagógusok átlagos béremelése 32,2 %-os, a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottaké 10%-os, a garantált bérminimum decemberi emelése mellett.

A Tápiószelei Simonffy Kálmán Művelődési Ház és Városi Könyvtár esetében 2024 évre 10%-os bérnövekménnyel terveztünk, a garantált bérminimumon felül.

A Tápiószelei Polgármesteri Hivatal köztisztviselői esetében az illetmény alap meghatározása dönti el a béremelés mértékét.

Az Önkormányzatnál a garantált bérminimum, a minimál bér, a közalkalmazotti bértábla, a szociális ágazati pótlék határozza meg a béreket.

- 2024.évi programokra tervezhető keret meghatározása- a tervezhető előirányzat meghatározása:

A Majális

A Tárogató

A 2024.évi Városnap

- 2024.évi felújítási költségek meghatározása

Az intézményeknél karbantartási feladatok elvégzésével, állag megóvással terveztünk.

- 2024. évi beruházási költségek meghatározása

A Képviselő-testületnek az ajánlattételi felhívásokra érkezett kivitelezési ajánlatokat követően- konkrétan meghatározható és tervezhetőek ezek a költségek. Illetve meglehet határozni a keretét.

- Közterületfelügyelő -foglalkoztatásáról döntés

A településen az elmúlt időszakban a lopások számának növekedése, a település közterület használatának szigorúbb ellenőrzése kapcsán indokolt a foglalkoztatása. A Képviselő-testület amennyiben dönt a foglalkoztatásáról, először pályázatot kell kiírnia- a szakképzettséggel rendelkező közterületfelügyelő foglalkoztatására.

A garantált bérminimum, a minimális bér költség, melyhez a munkaruházat jelenti a plusz foglalkoztatási költség terhet, ami az első évben jelentős, de a közterületfelügyelő valamennyi bevételt is hozhat a városnak.

- Nappali intézmény működtetéséről döntés

A Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) tartalmazza a személyes gondoskodás keretében nyújtható szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az Szt. 86. § (2) bekezdés értelmében: „Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén a) kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést, b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősek nappali ellátását, **köteles biztosítani.**”

Tápiószele Város lakosság számából adódóan az idősek nappali ellátásának biztosítása kötelező feladat. A település 2020 decemberét megelőzően ezt a feladatot társulásban látta el.

Arra tekintettel, hogy ezt az alapellátást a város köteles biztosítani javaslom a nappali intézmény létrehozásának költségeinek kidolgozását. Az intézmény működtetésére állami támogatás és az önkormányzat szociális célú normatívája nyújthat fedezetet.

Idősek nappali intézményének önálló működtetése esetén az ellátottak utáni támogatás 2024 évi összege 349.830 ft/ ellátott/ év

Amennyiben demens nappali intézmény is működne ott 971.900,-ft / ellátott / év

A működtetéshez szükséges létszámot az ellátotti szám is befolyásolja, illetve az is hogy pontosan milyen ellátást biztosít az intézmény.

Fogyatékos nappali ellátás esetén pedig 1.104.060 ft/ fő / ellátott.

- Tanyagondnoki feladat ellátásáról döntés

Azokon a településeken, ahol, a külterületen élők száma meghaladja a 70 főt létrehozható ez a szolgáltatás, melynek működéséhez állami támogatást lehet igénybe venni. 2024 évben az erre biztosított támogatás összege: 6.047.200,-

A szükséges járműre pályázati forrásból és meglehet teremteni a fedezetet.

- Településüzemeltetési csoport létszámának emeléséről döntés. A javaslat-önálló napirendként tárgyalta.
- Jármű vásárlás- a TÚCS jelenleg nem rendelkezik a feladat ellátásához nélkülözhetetlen haszonjárművel ennek költségének meghatározása

A 2024.évi költségvetés első tervezetének megvitatása során a Tisztelt Képviselő-testület döntésének megfelelően, a módosítások átvezetését követően kerül sor a végleges elfogadásra javasolt Költségvetés, a már rendeleti formába öntött verzió (a továbbiakban: R.), a Képviselő-testület következő ülésére.

II./ A döntéshez szükséges információk

A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (3) bekezdése alapján a jegyző által előkészített rendelet-tervezetet a polgármester február 15-ig nyújtja be a képviselő-testületnek.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 27. §-ban foglaltak szerint a jegyző a költségvetési rendelet-tervezetet a költségvetési intézmények vezetőivel egyezteteti, azt írásban rögzíti. Erre az egyeztetésre **2024. január 24.-én került sor.**

Az Önkormányzat és intézményei működése a továbbiakban is finanszírozható pénzügyi forrás (azaz hitel) nélkül. Elsődleges szempont volt a pénzforgalmi mérleg egyensúlyának megteremtése. A felhalmozási célú, vagyonhasznosításból származó bevételeket lehetőség szerint az önkormányzati vagyon gyarapítására, illetve állagának megőrzésére (felújítás) kívánja az önkormányzat fordítani.

Az önkormányzatok gazdálkodására vonatkozó fontosabb jogszabályi előírások:

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Möt.) gazdálkodásra és a feladatfinanszírozási rendszerre vonatkozó előírásai:

- a) a helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből kell finanszírozni és ellátni a törvényekben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatellátást nem veszélyeztető önként vállalt feladatokat,
- b) a kötelező és nem kötelező feladatok ellátásának forrásait és kiadásait a költségvetési rendelet elkülönítetten tartalmazza,
- c) a költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető,
- d) az önkormányzat veszteséges gazdálkodásának következményei a helyi önkormányzatot terhelik,
- e) a helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős,
- f) a feladatfinanszírozási rendszer keretében a központi költségvetés a kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatok ellátását felhasználási kööttséggel, feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosság szám alapján támogatást biztosít,
- g) a feladatfinanszírozási rendszernek biztosítani kell az önkormányzat bevételi érdekeltiségének fenntartását.

A Möt. 111. § (2) és (3) bekezdése értelmében az önként vállalt feladatok forrását és kiadását a 2024. évi költségvetési rendeletnek elkülönítetten kell tartalmaznia. E rendelkezés végrehajtása érdekében a költségvetési rendeletben a működési és

esetleges felhalmozási feladatokon belül a kötelező és önként vállalt feladatok forrásának és kiadásának a bemutatása is szükséges.

A Magyarország gazdasági stabilitásról szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján – néhány kivételtől eltekintve – újabb adósságot keletkeztető ügylet vállalására csak a kormány engedélyével van lehetőség.

A Magyar Államkincstártól 2024 januárjában kapott – központi költségvetési támogatás tervszámait rögzítő – bevételi adatok, továbbá az Önkormányzat és intézményei határidőben közölt működési bevételi és kiadási tervszámai ismeretében előljáróban megállapítható, hogy a tervezhető működési bevételek a működési kiadásokra elegendő fedezetet biztosítanak.

A jelenlegi mérleg-egyensúly több mint 80 MFt-nyi általános tartalékkerettel számol – ennek jóváhagyásához képviselő-testületi döntés is szükséges, majd a rendelet elfogadásakor. Amit persze majd csökkent azoknak a költsége, melyekről pozitív döntés születik.

A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvényből adódó kötelezettségek, lehetőségek:

A helyi önkormányzatok kötelező, törvényben meghatározott feladatai ellátásával kapcsolatos működési kiadásainak fedezetét az Országgyűlés a feladatfinanszírozás rendszerén keresztül, feladatalapú támogatással biztosítja, amely a jogszabályokban meghatározott közszolgáltatási szinthez igazodik.

A feladatalapú támogatás kizárólag a kötelező feladatellátásra fordítható, amelynek összegét a központi költségvetésről szóló törvény határozza meg.

A központi költségvetés a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatásán felül év közben bizonyos feltételek teljesülése és igénylés alapján további működési és felhalmozási kiegészítő támogatást biztosít.

A költségvetési rendelet összeállításának alapvető szempontjai:

A Képviselő-testület elsődleges feladatának kell, hogy tekintse a település és intézményeinek zavartalan, kiegyensúlyozott működtetését, fejlesztését, a lakosság életkörülményeinek javítását, a város fejlesztését, a gazdasági lehetőségek feltárását, a területfejlesztési és az EU-s források hatékony kihasználását.

A jelenlegi és várható gazdasági-, pénzügyi helyzetben a 2024. évi gazdálkodás során továbbra is előtérbe kell helyezni az alábbi szempontokat:

- a közfeladatokat ellátó intézményrendszer és a hivatal biztonságos működésének biztosítása, különös tekintettel a kötelező önkormányzati feladatokra,
- a gazdálkodás során folyamatosan ügyelni kell a bevételek és a kiadások egyensúlyára,

- az önkormányzat valamennyi területén racionális, hatékony, eredményes gazdálkodást kell folytatni,
- törekedni kell a tervezett bevételek teljes körű beszedésére, és az esetleges új bevételi források (lehetőségek) felkutatására,
- maximális figyelemmel kell lenni a pályázati lehetőségek kihasználására.

A rendelet tervezet készítésénél figyelembe kellett venni az Önkormányzat korábbi döntéseit és vállalt szerződéses kötelezettségeit.

- Az állami támogatások tervezése a mindenkori költségvetési törvény szerint vehető figyelembe. Minden esetben szükséges annak vizsgálata, hogy a feladatok ellátásához a lehető legtöbb állami forrást tudjon bevonni az Önkormányzat.
- A működési kiadások (foglalkoztatáspolitikai célokhoz igazodó személyi juttatások és kötelező, valamint állami feladatokhoz kapcsolódó dologi kiadások, ezen túl az önként vállalt feladatokhoz kapcsolódó dologi kiadások) meghatározásakor a takarékos és hatékony gazdálkodás elvét érvényre kell juttatni. A költségek vonatkozásában a szükséges és reális fedezetet biztosítani kell a tervezés során.
- A költségvetési rendelet végrehajtása során tovább kell keresni a bevételek növelésének és a kiadások csökkentésének lehetőségét.
- A költségvetésben a nem várt kiadások finanszírozhatósága érdekében általános tartalékot kell képezni.
- Az intézmények költségvetési előirányzatát az intézményvezetőkkel történő egyeztetés útján kell kialakítani.

A köznevelési ágazatban az önkormányzat kötelező feladata továbbra is az óvodai ellátás, amelyhez a központi költségvetés több elemű támogatással járul hozzá:

- a jogszabályi előírások alkalmazásával biztosítja az óvodapedagógusok illetményét –igazodva a pedagógusi életpálya előmeneteli rendszer többletköltségeihez.
- 2024. évben is kötött felhasználású támogatás illeti meg az óvodát fenntartó önkormányzatokat az óvodai nevelést biztosító eszközök és felszerelések beszerzéséhez, a feladatellátásra szolgáló épület folyamatos működtetéséhez.

Sajnos 2024-ban a kötött felhasználású támogatás nem nyújt fedezetet az intézmény működési költségeire. Az intézmény elhelyezésére szolgáló épületegyüttesből a régebbi épület amennyiben pályázati támogatási lehetőség nyílna rá felújításra és korszerűsítésre szorul. 2024.-ban ilyen jellegű költséggel nem terveztünk.

Az önkormányzatok kulturális feladatainak – ezen belül a muzeális intézmények, a közművelődés és a nyilvános könyvtári ellátás – biztosításához a központi költségvetés a 2024. évben is önálló előirányzaton biztosít támogatást. A helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai előirányzatok között továbbra is lehetőség lesz az önkormányzati fenntartású könyvtárak állománygyarapítására.

Az intézmény működéséhez a bevételeket jelentős összeggel kell a Városnak kiegészíteni. Így a **2022.-ben megüresedett álláshely betöltése** a Könyvtár minimum nyitvatartási kötelezettséggel (heti 25 óra) **nem indokolt** a jelenlegi gazdasági helyzetben.

Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét továbbra is a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás stb.) teszik ki. E helyi közügyek ellátását a költségvetés a 2024. évben is az általános működési támogatások címen támogatja, amelynek keretében az önkormányzati hivatal fenntartásához és a településüzemeltetés költségvetéséhez járul hozzá a központi költségvetés. Az állami támogatások részletes bemutatását lsd. majd az alábbiakban.

Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai

Kötelező feladatok:

A helyi közügyek, valamint helyi lakosság alapvető létfeltételei, a gazdasági teljesítőképesség és lakossági igény függvényében helyben biztosítható önkormányzati közfeladatokat az Möt. 13. § (1) bekezdése tartalmazza.

A költségvetési előirányzatok tervezésekor a kötelező önkormányzati feladatok végrehajtását biztosítani kell. Önként vállalt feladat a költségvetésben akkor tervezhető, ha annak pénzügyi fedezete az önkormányzat saját bevételeiből megteremthető. Az önként vállalt feladat kiadásainak finanszírozása a kötelező önkormányzati feladat ellátását nem veszélyeztetheti.

Tápiószele Város Önkormányzata önként vállalt feladatai:

- helyi önszerveződő szervezetek támogatása (,-MFt),
- BURSA HUNGARICA Ösztöndíj-pályázat támogatása (1 MFt)

Bevételek alakulásáról a költségvetési rendelet tervezet benyújtásával egyidejűleg részletes tájékoztatást nyújtunk.

A közhatalmi bevételek jellemzően az Önkormányzat - helyi adórendelet alapján – kivetett, illetve beszedett adóbevételei. Figyelemmel a helyi adókról szóló önkormányzati rendeletekben meghatározott rendelkezésekre, a 2022. évi teljesítések figyelembevételével az adóhatósági ügyintézők adóbevételi tervet állítottak össze.

Az adóbevételek tervezett összegét az alábbi táblázat tartalmazza.

Terv 2024. év

Vagyoni típusú adók	48 000 000 Ft
Iparüzési adó	250 000 000 Ft
Talajterhelési díj, egyéb díjak pótlékok , bírságok	3 500 000 Ft

Összes helyi adóbevétel / és átengedett adó bevétel 301 500 000,-ft.

Az általános működés és ágazati feladatok támogatása a Magyar Államkincstár által megállapított **727.150,-e Ft-os** összeggel szerepel.

Az önkormányzati feladatfinanszírozás rendszere 2013. évben került bevezetésre. Ezt követően az elszámolás feltételei folyamatosan pontosításra kerültek, így az általános működés és ágazati feladatok támogatásából származó bevételek tekintetében is vizsgálni kell, hogy a költségvetési törvényben meghatározott kormányzati funkció finanszírozását szolgálja-e.

Az állami támogatásokon belül a **35.505.000 Ft-nyi** település-üzemeltetéshez kapcsolódó támogatás a következő feladatok ellátását finanszírozza:

- a zöldterület-gazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátására 2024. évben összesen **13.845.000,- Ft**. A támogatás a települési önkormányzatokat a zöldterületek, és az azokhoz kapcsolódó építmények kialakításához és fenntartásához kapcsolódóan a belterület nagysága alapján illeti meg.
- Közvilágítás fenntartásának támogatása **21.660.000,- Ft**. A támogatás a települési önkormányzatokat a településen történő közvilágítás biztosításához kapcsolódóan illeti meg. A támogatás meghatározása a településen kiépített kifeszültségű hálózat kilométerben meghatározott hossza alapján történik.
- Köztemető fenntartásának támogatása **100.000 Ft**.
- Közutak fenntartásának támogatása **10.669.750 Ft**, amely összeg a települési önkormányzatot a közutak fenntartásával kapcsolatos feladataihoz kapcsolódóan, az út hossza alapján illeti meg.

Az egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatásán belül család- és gyermekjóléti szolgálat működéséhez **8.636.030,- Ft**, a szociális feladatok ellátásához pedig **33.790.000,- Ft** támogatás biztosít a központi költségvetés. Ez az összeg 2023.-ban **57.150.940,-ft** volt.

Kiadások

A kiadások tervezési elvei:

- a) a személyi juttatásokat –amennyiben a Képviselő-testület által elfogadásra kerül - a köztisztviselők esetében ..... összegű illetményalappal, a rendeletben meghatározott illetmény kiegészítés mértékével, a kinevezési okiratok és az évközi kötelező teljesítményértékelés adatainak figyelembevételével kell tervezni.
- b) a közalkalmazottak esetében a Költségvetési törvényben meghatározott bértábla, valamint a kinevezési okiratok, a munkaszerződések, és az évközi kötelező teljesítményértékelés adatainak figyelembevételével kellett megtervezni.

- c) A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (továbbiakban: Púétv.), illetve az ennek végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) alapján a nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott pedagógusok új foglalkoztatotti jogviszonyba kerültek, mely a személyi juttatások tervezése során figyelembevételre kerültek a biztosított normatív támogatással együtt.
- d) A Tápiószelei Csicszerke Óvoda és Bölcsőde és a Simonffy Kálmán Művelődési Ház intézmények esetében az - intézményvezető kezdeményezésére- a cafetéria előirányzat a korábbi 2022.évi havi 10.000 forintról már 2023.-ban is 25.000 forint havi mértékű összeggel került betervezésre
- e) ez valamennyi közalkalmazott esetén, a magasabb összeggel került tervezésre
- f) a jubileumi jutalom tervezése a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 78. § (1) bekezdése és a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 150. § (1) bekezdése alapján történik,
- g) a béren kívüli juttatás - a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 151. § (1) bekezdése alapján - kötelező juttatás. A köztisztviselők esetében Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvényben engedélyezett, éves szinten nettó 400.000 Ft-os összeg tervezhető.
- h) a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítést a 16/2023.(I.27) Kormányrendelet előírásai szerint terveztük,
- i) az intézmények élelmiszer beszerzési kiadásait a Képviselő-testület által meghatározott nyersanyagnorma és élelmezési napok figyelembevételével, a vásárolt élelmezési kiadásokat pedig a szolgáltatási szerződésben rögzített egységárak és az élelmezési napok figyelembevételével kell megtervezni; a tervezett előirányzat meghatározását szolgáló feladatmutatónak az állami normatíva igényléséhez jelzett, az étkezésben részt vevők létszámával egyezni kell,
- j) a dologi kiadásokon belül az energiaköltségek tervezésénél a 2023. évi költségvetési rendelet teljesített előirányzataiból kellett kiindulni, az energia beszerzésre vonatkozó szerződések jóval kedvezőbbek a 2022 őszi áraknál, ugyanakkor a világpiacon árcsökkenés, valamint az euró árfolyam változása hatással vannak a beszerzési árakra így az év során kiemelt figyelmet kell fordítani a lehetséges megtakarításokra.
- k) a szociálpolitikai ellátásoknál a juttatások jogcímeinél a tervezésnél figyelemmel a Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény azonos során kapott állami támogatásra, terveztünk
- l) a költségvetési szervek dologi és felhalmozási kiadását a 2024. évre vonatkozó kötelezettségvállalások és az ismert feladatváltozások figyelembevételével kellett meghatározni.
- m) valamennyi intézménynél, a dologi kiadások meghatározásánál az előző évi kiadások alapján lettek kalkulálva a tervezett költségek, az elkerülhetetlen eszköz pótlások vannak minimális szinten tervezve

- n) Az ellátottak pénzbeli juttatásai - az intézményi ellátottak pénzbeli juttatásai jogcím kivételével - az egyéb működési és felhalmozási célú támogatás államháztartáson belülrre és kívülrre, valamint a tartalék jogcímen csak az Önkormányzat tervezhet,
- o) a Képviselő-testület döntésének megfelelően a 2024. évi költségvetésbe eredeti előirányzatként épül be a képviselői tiszteletdíjak előirányzata az önkormányzati rendeletben foglaltaknak megfelelő összegben.
- p) Az Szja. törvény alapján az egyes meghatározott juttatások esetében a közterheket is kalkuláltuk.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az összességében mérlegegyensúlyt mutatóak a tervszámok. A Képviselő testületnek több döntést is meg kell hoznia a 2024.évi költségvetéssel kapcsolatosan.

1. **Dönteni szükséges** a Köztisztviselők illetményalapjáról, és az illetménykiegészítésről, előterjesztésre került a szükséges **rendelet** tervezet.
2. Határozattal dönteni szükséges:

HATÁROZATI JAVASLAT!

1. Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 2024.évi költségvetése előkészítése során, valamennyi közalkalmazott éves cafetéria összegét: 300.000,-ft –ban hagyja jóvá, mely havi 25.000,-ft/ fő összeget jelent.
2. Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Településüzemeltetési Csoport haszongépjármű beszerzésének költségét 5.000.000,-ft összegben hagyja jóvá,
3. Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Város Civil szerveződéseinek támogatására 12.000.000 ft előirányzatot hagy jóvá,
4. Tápiószele Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Polgármesteri Hivatal engedélyezett létszám keretét 1 fő közterület felügyelővel megemeli, melynek költségére a fedezetet biztosítja
5. Tápiószele Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Simonffy Kálmán Művelődési Ház és Könyvtár üres álláshely betöltését 2024.évre nem engedélyezi./ az engedélyezett létszám keretet 1 fővel csökkenti
6. Tápiószele Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Majálisra és a Város napra ,-ft költségvetési előirányzatot hagy jóvá,

7. Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testülete 80 M ft- tartalékot képez 2024.évi Költségvetésében.
8. A polgármester és alpolgármester 2024.évi éves cafetériájának összegét 400.000,- forintban hagyja jóvá,
9. Az idősek nappali intézményét létrehozza/ nem hozza létre.
10. A tanyagondnoki szolgálatot hoz létre/ nem hoz létre
11. Közterületfelügyelőt foglalkoztat/ nem foglalkoztat.

4.

Előterjesztés

Tápiószele Város 2024. február 7-i rendkívüli
Képviselő-testületi üléséhez

(Képviselő-testületi üléshez készített
előterjesztés kivonata)

Tápiószele Város Önkormányzatának

Képviselő-testületi, illetve bizottsági ülés elé kerülő előterjesztéséhez

4. napirend

Tárgy: Előterjesztés Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testületének Helyi Esélyegyenlőségi Programjára

Döntés	HATÁROZAT
A döntéshez:	Egyszerű többség szükséges
A döntés módja:	Nyílt szavazással
Nyílt ülésen tárgyalja	

Jogszabályok:

- az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet

Tisztelt Képviselő-testület

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30- án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum rendelkezéseivel Tápiószele Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Tápiószele Város Önkormányzata 2018-ban elkészítette a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (későbbiekben: HEP), melyet a Képviselő-testület **98/2018.(VIII.29.)** önkormányzati határozatával fogadott el. A HEP 2018-2023. évek közötti időtartamra vonatkozóan rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat, azok elvégzésére Intézkedési Tervet dolgozott ki. A HEP-et 2 évente felülvizsgálni szükséges, mely során végig kell venni, hogy mely intézkedések valósultak meg. Szükség esetén az intézkedéseket, illetve a határidőket lehet módosítani a felülvizsgálat során. A jogszabályi változások következtében jelenleg egyszerre

szükséges felülvizsgálunk, lezárunk a 2018-ben elfogadott HEP-et, valamint jóváhagynunk az újonnan megalkotott, a 2023-2028. évekre vonatkozó új Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A felülvizsgálat és az új program megírása során figyelembe vettük a 2023. március 2-án, majd 2023 november 29.-én megtartott HEP Fórumon elhangzottakat. Az ott felvetett problémákra az Intézkedési Tervben megoldási javaslattal éltünk. A Fórumon áttekintettük a korábbi Intézkedési Tervet és az abban foglaltak megvalósulásáról beszámoltunk. Jelen előterjesztéshez mellékelem az elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Programot, melynek része az Intézkedési Terv. A Képviselő-testület felé javaslom a korábbi HEP lezárását és az új HEP elfogadását

Az előterjesztés melléklete

1. Tápiószele Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018-2023,
2. Tápiószele Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2023-2028

Tápiószele Város Önkormányzat Képviselő testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megtárgyalta, nyílt szavazással ,.....fő települési képviselő részvételével, ...igen szavazattal, nem szavazat és tartózkodás nélkül döntött, és meghozta a következő határozatot: (értelemszerűen a döntésnek megfelelően kitöltve)

H A T Á R O Z A T I   javaslat

Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő-testülete lezárja a 2018-2023 közötti Helyi esélyegyenlőségi Programjának intézkedéseit.

Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő- testülete elfogadja Tápiószele Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját. 2023-2028.

Felelős: Dobos Imre György polgármester

Határidő: folyamatos

Helyi Esélyegyenlőségi Program

TÁPIÓSZELE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	15
Célok	17
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	19
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	19
2. Stratégiai környezet bemutatása	19
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	48
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	74
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	83
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	93
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	99
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	100
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	102
1. A HEP IT részletei.....	102
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	102
Jövőképünk.....	108
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>).....	110
Intézkedések.....	111-126
3. Megvalósítás	127
3.1 A megvalósítás előkészítése	127
3.2 A megvalósítás folyamata	127
3.3 Monitoring és visszacsatolás	130
3.4 Nyilvánosság	130
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	132
4. Elfogadás módja és dátuma	132

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

„Minden jóval kiszorítasz valami rosszat.” (Vavyan Fable)

Bevezetés

Az esélyegyenlőség ma gyakran használt fogalom. Egészen pontosan azt jelenti, hogy mindennemű - a faji, etnikai hovatartozáson, nembeli, életkoron, a vallási lelkiismereti érdeklődésen alapuló - diszkrimináció nélkül egyenlő esélyeket kell kapniuk a különböző adottságokkal rendelkező embereknek.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Tápiószele Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A település igen régi és kulturális, régészeti emlékekben gazdag múlttal rendelkezik. A régészeti emlékek kutatása során már az újkőkor középső szakaszából származó leleteket is felmutat, majd egyedülállóak a szkíta emlékek, a szkíta temető sírjai.

Tápiószelét a XII-XIII. századból ismerjük ezzel az elnevezéssel („Scela”) ekkor a Tápió mentét a Káta nemzetség szállta meg. A XIII. században köznemesek, királyi birtokok különböző állapotú népeinek leszármazottai jelennek meg a területen. A török dűlás teljesen elpusztította. A visszaköltözések után Szelét újjáépítették, a XVIII. században több nemesi család is birtokolta, mely a mai napig hatással van a településre. A nemesi családok által épített jónéhány kúria közül sajnos sok elpusztult, de még a mai napig is sok kúria található Tápiószelén. E kúriáknak és a nemesi életformának, életmódnak állít emléket az ország egyetlen kúria múzeuma Tápiószelén.

Tápiószele természeti elhelyezkedése

Tápiószele Város Pest vármegye délkeleti részén, Ceglédtől északra 15, Nagykátától délkeleti irányban 14 km-re fekszik.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település a Budapest – Újszász – Szolnok – Békéscsaba – Lőkösháza (Románia) nemzetközi és hazai törzshálózati vasúti fővonal mentén a fővárostól 70, Szolnoktól 35 km-re található. A vasútállomáson a személy és sebesvonatok állnak meg, a már említett viszonylatban, de a pályaszakasz a nemzetközi forgalomra méretezett.

Közúti kapcsolatok tekintetében a 311-es főút halad rajta át, mely közvetlen kapcsolatot biztosít a 4-es számú (Budapest – Cegléd – Szolnok – Debrecen) főközlekedési úthoz.

A településen áthaladó Miskolc – Kecskeméti távolsági járat jelentősen javítja az észak – déli irányú közlekedést. Tápiószelét rendszeres buszjárat köti össze Cegléddel.

A település igazgatási területének szomszédai:

- Északon: Farmos, Jászberény, Jászboldogháza
- Észak – Keleten, Keleten: Tápiógyörgye
- Délen: Újszilvás, Tápiószőlős
- Nyugaton: Tápiószentmárton, Farmos

Tápiószelének Farmos és Tápiógyörgye településekkel szorosabb az együttműködése. Kistérségi kapcsolatok révén pedig Nagykátával szorosabb a kapcsolat.

A településen az alapfokú ellátás megoldott. A közép- és felsőfokú ellátás a környező városok intézményhálózatain keresztül történik. A közigazgatási, oktatási, szociális ellátás Nagykátán, az oktatási, egészségügyi, egyes közigazgatási ellátás Cegléden történik. A felsőfokú ellátás Budapesten megoldott.

Az észak-alföldi hordalékkúp – síkságon elterülő kistájhoz, a Tápió-vidékhez tartozik a település. Felszíne összetett, felépítettsége mozaikszerű.

A Jászberény felé eső szűk folyosón szikes foltok, infúziós lösztakaró és futóhomok egyaránt megtalálható. Ettől délebbre az infúziós lösztábla kiterjedtebb.

Közvetlenül a vasútvonal mentén futóhomokos beékelődés van, amely kelet felé fokozatosan beszűkül. A Tápió és a Hajta mentén holocén öntéshomok és iszap, a falu délnyugati szegletében ismét a futóhomok az uralkodó. A délkeleti határrészben egy szikes foltokkal tarkított lösztábla található.

Éghajlata mérsékelten meleg, száraz. Az évi napfénytartam átlaga 2000 óra alatt van, középhőmérséklete 10,2 °C, csapadékösszege 554 mm.

A Tápió nagyjából Ny-K csapásiránnyal keresztezi a város területét. a délnyugati részen balról a Hajta ömlik a falu névadó patakjába. E folyóvizek mentén a réti talaj, a délnyugati részén a futóhomok az uralkodó.

Az Alföldre jellemző növény- és állatvilág található itt. A szántóföldi növénytermesztésben legjelentősebb a búza, a kukorica a cukorrépa és a napraforgó. Az erdők összterülete 94 hektár.

Tápiószele története

A régészeti emlékek módszeres kutatását 1858-ban Kubinyi Ferenc kezdte meg és utána a Blaskovich testvérek, majd Párducz Mihály, Banner János, s újabban Dinnyés István régészek. Az ember megtelepedését bizonyító legkorábbi leletek az újkőkor középső szakaszából származnak (i.e. 4500-4000). Az újkőkor után a tájat más-más, de mindig egységes népesség lakta. E kor házai kisméretű gödörházak, később sátozott, felszínre épített házak voltak. A rézkorban megváltozott az életmód és gazdálkodás (nagyállattartó pásztorkodás).

Nagyobb méretű letelepedés a bronzkor második szakaszára esik (i.e. 1600 körül), tért hódít a földművelés. Időszámítás előtti VI. században megjelennek a szkíták. Itt letelepednek, földműveléssel, állattenyésztéssel foglalkoznak. Állandó szelei telephelyükre utal feltárt temetőjük kb. 500 sírja. Őket követik a kelták törzsei. A Hegyesről, Veres-féle szőlőből, Kísérleti Gazdasághoz vezető út mentéről kerültek elő leleteik. Utánuk a szarmatáké lett a vidék. Bő leletanyaguk igazolja hosszabb ittlétüket.

A III. század második felétől a hunok előőrsei is megjelennek. Az avar uralom alól felszabaduló szláv lakosság lassan indul meg az államszervezés útján, azonban ennek gyenge keretei nem tudnak ellenállni a betelepülő magyaroknak. Az aránylag kis létszámú pásztorkodó magyarság így könnyen uralma alá vonja a nagyrészt már földművelő, letelepedett szlávokat.

Tápiószele neve a magyar nyelvtörténeti, nyelvészeti kutatások egybehangzó eredményei alapján pusztaszemélynévből, magyar névadással keletkezett. Az Árpád-kori Zele illetve Seel névalakok a magyar szél („levegőmozgás”) névszó származékának tekinthetők. Később a XIII. század első felében felbukkan a Sele személynév alak is.

A falu Szele elnevezése „Scela” formában 1219-ből ismert. A feltárt levéltári források az alábbi névformákat őrizték meg: Scele-i (1337), Zele (1349, 1359, 1368. ... 1538), Zele-i (1407), Sele (1476,1496). a ma is használatos Szele névalak a XVI. század második felétől található meg a forrásokban, míg a Tápió előtaggal bővült névforma csak a XVII. század elején tűnik fel. A Tápió-vidéken az állandó települési helyek a XII. és XIII. században kezdtek kialakulni. Ebben az időben szállta meg a Tápió mentét a Káta nemzetség. Tápiószelét (Scela) 1219-ben már megemlíti a váradi lajstrom is.

A tatárok vidékünket is feldűlják, felégetik. Később a nemes urak jobbágyaikkal betelepítették, akik új házakat, templomot építettek s megkezdték a földek újbóli művelését. A régészeti terepbejárások eddig azt igazolták, hogy a mai város területén 13 Árpád-kori telep és 6 falu nyoma mutatható ki.

Tápiószele Árpád-kori birtoklására vonatkozó gyér forrásanyag alapján nem állapítható meg, hogy a X-XIII. században melyik nemzetség volt Szele tulajdonosa, mely bizonyíthatóan már a tatárjárás előtt lakott település volt.

A XIII. század második felében köznemesek, királyi birtokok különböző állapotú népeinek leszármazottai jelennek meg a területen. 1300-ban jelenik meg az oklevelek tanúsága szerint a Ráday család. 1337-ben már Sceleiből Buda felé vezető útról tudósítanak. Az 1347-ben kelt okmány a falu temploma mellett „Nogzele” és Kyszele” nevekről tesz említést.

A XIV. században a Külső-Szolnok, Békés és Zaránd vármegyékben mintegy 10 falut birtokló Acsai Márton minden valószínűség szerint Szele birtokosa is lehetett.

Ezután a Garaiak az 1470-es évek végéig birtokolták, melyet a budai Káptalan 1476-ban kelt oklevele is bizonyít.

1842-ben Szele visszaszállt a királyi házra, és királyi birtok lett, majd II. Ulászló király 1496-ban elcserélte, és így Ráskai Balázs birtokába került, mely Ráskai halála után ismét visszaszállt a királyi házra. II. Lajos Török Lászlónak adományozta, majd halála után Dubraviczky birtok lett.

A törökdúlás előtt a Tápió-vidéken 14 város volt, köztük Tápió-Szele. A török uralom éppúgy elsöpörte a XIV. és XV. század minden kulturális alkotását, mint 1241-ben a tatár. A települések

közül 10 teljesen elpusztult, Tápió-Szele is. A lakosság jó része a Felvidékre, más része Ceglédre, Irsára és részben a nádasokba menekült, s alkalomadtán újra és újra visszatért.

Évenként összeírták a lajstromokba, ún. defterekbe a lakosságot. Így kimutatható Szele ez időbeni létezése is. 1546 -tól Szele is a hódoltság területéhez tartozott, a budai szandzsák része volt. Ekkor 27 családfőt és 40 főt írtak össze, melyből az adófizetők száma: 15. 1559-ben Szele a török hódoltsághoz tartozik, 36 házzal. 1550-ben 11 adófizetője van, 1565-ben pedig 15 porta után fizetett adót.

1592-ben Raseb bin Abdullach-é Szele, majd 1597-ben Hasszán hűbértartója. Közben újra elpusztul, mert egy-egy kíméletlen török portya elől szétszalad, elmenekül a lakosság, majd újra visszatér.

A XVII. században Szále (a mai Szele) Battik György és Mocsári Balázsé. Az 1627-28. években készült budai szandzsák fejadó deftere szerint a faluban 3 ház volt. Ez a tény a nagyfokú pusztulást mutatja.

Ezekben az időkben a környék igen nagy része legelőterület volt. 1632-ben Szele hűbértartóként Piri Ahmed kezén volt. Az 1659-60-ban kezdődő, Jenő és Várad ostromával kapcsolatos hadmozdulatok, harcok a város lakosainak újbóli szétfutását, elmenekülését eredményezte. 1674-ből is van adatunk Szeléről. A török világ végét mégis megérte a város az 1683/84. évi török levelek igazolása szerint. Később újra pusztulás vár rá.

Az 1690-1710-ig terjedő időre jellemző a visszaköltözés a jobbágyságnál a régi városba, a régi birtokosokhoz. Jönnek minden felől: az Alföldről, Felvidékről, Dunántúlról, a szomszédos megyékből és városokból. Szelét harmadszor kell újjáépíteni. 1700-ban a Böcz, Murányi és Fehér családok vették birtokukba, Nógrádból és a szomszédos megyékből hozzák jobbágyaikat. Az említett családok hamar eltávoztak. A város területe a Laczkó, Barkó és Kanyó családok tulajdona lesz, kik közösen kis templomocskát emelnek.

A település 1715-1720-ig a Jász-kerülethez tartozott, igen csekély lakossággal, mely kezdetleges viszonyok között élt. 1720-ban Jászberény pusztájának jelölik Szelét. A XVIII. században az újra településen kívül Szele másik jelentős eseménye a plébánia megalapítása. A betelepített lakosok már jobbra katolikus vallásúak voltak.

A következő években több nemesi család bírja Szele városát és külső területét, melyről a nemesi összeírások tudósítanak. A város első ismert pecsétjén NS (Nemes Szele) olvasható, s legkorábbi lenyomata 1732-ből való. Az 1754-es pecséten már Tápió Szele város neve található. Az 1770-es években az úrbérrendezés nagy lendületet adott a majorosodásnak, sok jobbágy költözik a megalakult majorsági földekre egy jobb élet reményében.

A török uralom utáni időkben Tápiószelét tipikusan kis- és köznemesi birtoklású településként tartották számon. Már az 1784-es népszámlálás adataiból kiderült, hogy igen magas volt itt a nemesek száma (149 fő). Egészen a XX. század közepéig mintegy 10-15 kis- és köznemesi család rendelkezett földbirtokkal és úrilakkal a városban. Közülük a Viczián család az 1700-as évek végétől Tápiószelére tette lakhelyét. E köznemesi család az évszázadok folyamán több kúriát épített a faluban, melyek közül öt ma is látható.

Tápiószele története elválaszthatatlan a helyi nemesi családok történetétől. A török uralom alatt elnéptelenedett városból a birtokosok is elmenekültek a Felvidékre. Később a veszély elmúltával a

régi földbirtokokat új családok veszik át, akiknek nagy része Hont és Nógrád vármegyékből érkezett.

A történelmi Magyarország más vidékeiről is költöztek Szelére, így a Ruttkayak Turóc, a Komjáthyak Nyitra, a Viczián család Heves vármegyéből, a Káldyak pedig a Dunántúlról.

1780-ban Szelén 2227 fő él, 302 házban, 427 családdal. 1784-ben a népszámláláskor a Dubraviczky család birtoka 2261 lakossal, 362 házzal és 467 családdal. Népeisége állandóan gyarapszik. Tápiószelének a XIX. század végén, 1796-ban több földesura van. A lakosság a kétnyomásos gazdálkodásról a háromnyomásosra tér át.

A város lakossága lassan szaporodik: 1830-ban 2320 fő és 1840-ben 2834 fő lakja, többségében katolikusok, de van temploma az evangélikusoknak is, zsinagógája pedig a zsidóknak. A város és környéke az utóvédharcok idején 1849-ben többször bekerül a szabadságharc eseménytörténetébe.

1850-ben 2884 fő, 1860-ban 3060 fő és az 1870. évi népszámláláskor pedig 3595 fő a lakosság. A jobbágyság felszabadulása után, a XIX. század második felében kialakulnak az uradalmi birtokok. A birtokok gyakran kisvasúttal voltak összekötve. Az 1890-es évek közepén nagyarányú földmunkás- és szegényparaszt-mozgalmak lángoltak fel az országban.

A város jeles személyiségei a XIX. században: Dubraviczky Simon (1791-1849) szelei birtokos, Pest megye első alispánja 1832-től 1845-ig, a megye követe több reformkori diétán.

Rádóczy János (1821-1878) honvéd őrnagy, 1848 nyarától Kossuth Lajos titkára a Pénzügyminisztériumban, majd az Országos Honvédelmi Bizottságnál. 1849 májusától Kossuth segédtsíjtje.

Danielis János (1800-1861) honvéd ezredes, a feldunai hadsereg főhadnagya.

Flór Ferenc (1809-1871) tábori orvos a szabadságharc idején, majd Pest főorvosa, a Rókus Kórház igazgatója lett.

1910-ben Tápiószele lakossága 7200 fő, 1920-ban 9780 fő, melynek csak fele él belterületen. Az első világháborúban 240, a másodikban 138 szelei katona halt meg, az 1956-os forradalomnak két helyi áldozata volt. Tápiószele népessége a II. világháború előtt több mint kétszerese a mainak. 1950-től önálló város lett két külterületi telepéből Haleszből és Újfaldból (Tápiószőlős és Újszilvás).

A település szerkezetét tekintve az egykori katonai térképekről, és további fennmaradt térképekről is jól nyomon követhető a kialakulás, a legrégebbi településrészek. A belterület terjeszkedését, szétterülését jelentősen befolyásolta a Tápió folyó településen végig húzódó szakasza. A folyószabályozás előtt a Tápió még továb szélesedve uralta a külterület nyugati részét. A folyószabályozások ugyan eltüntették a tavat, de ez a mélyfekvésű, vízállásos terület még ma is meghatározója a terjeszkedésnek. Az egykori épületek, azokat körülvevő telkek és a telekhatárok által meghatározott közterületek ma is a szerkezet alakítói. A római katolikus templom és környéke az egyik legrégebbi településrész, melynek girbegurba utcahálózata magán viseli a halmazos szerkezet jellemzőit. A településen észak-déli irányban átmenő főút is befolyásolta a szerkezetet, mintegy hosszanti tengelyre futnak be ide az utcák, teresedések. A valamikori szőlő terület szűk utcahálózata, feltáratlan, nagy tömbjei ma is felfedezhetők. E szerkezeti elemek az elmúlt évtizedekben szabályos, mérnöki tervek szerint kiosztott utcahálózattal egészültek ki. A

fennmaradt településszerkezet megőrzése, az új településrészek utcahálózatának bekapcsolása a meglévő rendszerbe az értékőrző fejlődéshez elengedhetetlen.

A település szerkezetének egyik meghatározója, és a későbbi fejlődés, fejlesztés befolyásolója a településen áthaladó Budapest Keleti-Szolnok-Békéscsaba nemzetközi vasúti fővonal. A település életében meghatározó tényező a vasút, mely lehetővé teszi a napi munkába járást Budapestre, mely által a foglalkoztatás, a munkahelyre történő elhelyezkedés esélyei javulnak.

A település demográfiai adatait elemezve megfigyelhető, hogy a 80-as évek nem jelentős népességszám visszaesésén túl a településen folyamatos a népességszám emelkedés, melyet a rendszerváltás utáni viszonyok sem fordítottak meg, és jelentős betelepüléssel növekszik a népességszám - hosszabb idő intervallumban elemezve a folyamatokat. Évenkénti pozitív és negatív változás is megfigyelhető.

A népesség gazdasági aktivitását vizsgálva tapasztalható, hogy az összes lakossághoz viszonyítva az inaktív keresők és az eltartottak aránya (32, illetve 30%) magas. Mindez levezethető a népesség kormegoszlásából, hiszen az eltartottak többnyire a fiatal népességből és a nem munkaképes korú lakosságból kerülnek ki, ez az országos átlaghoz képest magas. A munkanélküliek aránya 8%, amely ugyan jobb a többi tápiómenti településhez képest, ugyanakkor sajnálatosan a betelepülőkkel, akik jobbára Budapestről költöznek el, ez a szám emelkedett, és a tendenciákat figyelembe véve emelkedni fog.

A településen 2023-ban nagyobb munkaerő foglalkoztatók:

- Ganz Transzformátor- és Villamos Forgógépgyártó Kft.
- Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központ
- Tápió Malom Kft.
- Tápiómetall Kft.
- REHM Kft.
- Bau Vidor Kft.
- Buzás Endre egyéni vállalkozó
- Palcsó Zoltán Kft.

Az ipari hagyományok, a 90-es évek gazdasági átalakulásai után a tápiószelei iparterületen a Ganz nemcsak a település, hanem a környék egyik legjelentősebb foglalkoztatója, mely 730 munkavállalót foglalkoztat (ebből 330 fő tápiószelei).

Az ipari hagyományok, az adottságok miatt a település törekvése olyan terület kijelölése, mely lehetőséget biztosít a gazdasági tevékenység számára. A település lakóterületének jelentős része belterületen található. A régi építésű, hagyományos építőanyagból épült házak mellett az elmúlt évtizedekben is jelentős épületállománnyal gyarapodott a település. Elsősorban kertes, családi házas lakóterületek találhatók a városban, de az életforma változása miatt igény a kisebb telkekre van.

A népességnövekedési tendenciát figyelembe véve, a jelenlegi és jövőbeni várható igényeket, valamint a nem jelentős számú önkormányzati építési telket, a városban lehetőséget kell biztosítani építési telek kialakítására, mind telekmegosztással, tömbfeltárással, mind új lakóterület kialakítással. A beépítetlen belterületi telkek jelentős része közművesítetlen, így azok közművesítésével is biztosítható az építési igények egy részéhez a területszükséglet.

Tápiószelén az alapfokú intézményhálózat megtalálható. A település lakónépesség növekedését és kormegosztását figyelembe véve rövid távon az oktatási intézmények fejlesztését meg kell oldani. *Az óvoda épületének felújítására, a bölcsődei férőhelyek számának növelésére, valamint a farmosi*

úti iskola épületének felújítására is szükség van. A településen intézményesített szakképzés, tanfolyamok, alternatív oktatási intézmény nem működik, kihelyezett képzések vannak. Támogatni és ösztönözni kell a felnőttképzési oktatási programok létrehozását, letelepedését, működését.

Kisvárosi szintű igazgatási intézmények működnek Tápiószelén.

A történelmi egyházak közösségei megtalálhatók a településen. Művelődési intézmény közül könyvtár, művelődési ház, tájház működik, az önkormányzat fenntartásában. *Ezeknek az épületeknek az energia hatékonyságának a növelése, intelligens elektromos-, és fűtési rendszerek kialakítása, szükséges.*

A város egészségügyi alapellátása biztosított, háziorvosok, gyermekorvos, fogorvos, állatorvos látja el az egészségügyi feladatokat. 2024. február elsejétől az Országos Mentőszolgálat által szervezett ügyeleti rendszer működik.

Kereskedelmi, vendéglátóipari intézmények, piac biztosítják az itt lakók ellátását.

Tápiószele külterületének területfelhasználását vizsgálva megállapítható, hogy a termőterületeken jellemzően szántóföldi növénykultúrákat termesztnek. Külterületen működik állattartó telep.

A település művi értékei között kiemelkedőek a történelmi múlttal összefüggő kúria épületek. Az ország egyetlen kúria múzeuma, a Blaskovich Múzeum Tápiószelén található. A múzeum igen színes kulturális programokat biztosít a helyiek és az ide látogatók számára is. Mind a régészeti emlékek, mind az épített értékek a település idegenforgalmát meghatározzák, a turizmus megteremtéséhez kellő vonzerőt jelentenek a külterületen lévő Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központtal együtt.

A település közművesített (ivóvíz, csatornahálózat), a közművesítés bővítésére, esetenként felújítására - helyenként korszerűbb műszaki megoldásokkal - szükség van.

A város belvízelvezető rendszerét fel kell újítani, azokon a helyeken, ahol nincs, ott a kialakítást a helyhez igazodó műszaki megoldással kell elvégezni.

A település szociális szolgáltatási rendszere nem igazodik a helyi igényekhez. Házi segítségnyújtáson, szociális étkezésen kívül semmilyen más szolgáltatás nem vehető igénybe. A lakosság jelentős része 65 év feletti, a hatvanöt év felettiiek között magas az egyedül élők aránya. Kétszáz főt meghaladó a megváltozott munka képességűek száma a városban. A fogyatékkal élők száma sem elhanyagolható.

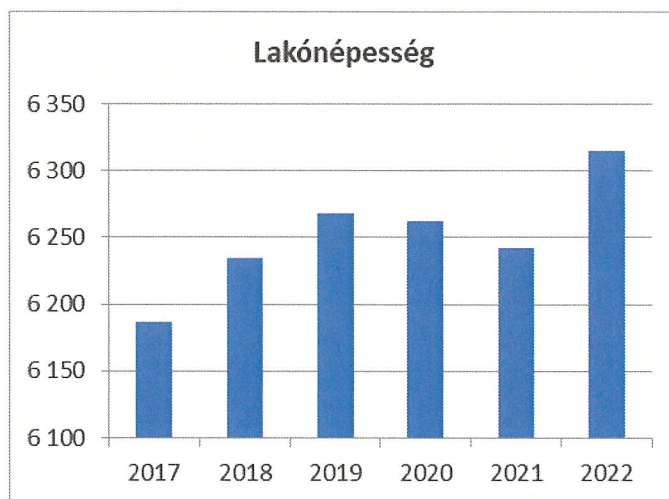
A település külterületén élő lakosok száma: 113 fő Számukra tanyagondnoki szolgáltatással lehet biztosítani a mindennapi élethez szükséges közszolgáltatásokhoz való hozzáférést. Nappali intézmény létrehozása a településen kötelező, de ahhoz kapcsolódóan a fogyatékkal élők szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést is kialakítani szükséges. Például Támogató szolgálat, fogyatékosok nappali ellátása.

A lakónépesség változása a bázis évhez képest, +1,4%-os. A város lakónépessége kismértékben növekszik, ami a beköltözéseknek és a gyermek születések számának növekedésének köszönhető. 2020-ban a 2 éven aluliak aránya 3,32%, míg ez 2022-ben már 3,61%. Ez 20 fős növekedést jelent.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	5 827	bázis év
2018	5 827	100,00%
2019	5 894	101,15%
2020	5 866	99,52%
2021	5 846	99,66%
2022	5 928	101,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tápiószele lakónépességének változása 2017-hez képest jelentős. A helyi lakosság korcsoport szerinti beosztása szerint a 17 év alatti korosztály az állandó alkosság közel 20 %-át teszi ki, ebből a 14 év alattiak aránya 15,%. A férfi és nő arány a 15-17 éves korosztálynál a férfiaknál magasabb.

Településünkön 2022 óta működik a napközbeni gyermekellátást biztosító bölcsőde, ahol a gyermekvédelmi alapellátás keretén belül történik 12 kisgyermek ellátása. Ez a 2022-es 2 év alattiak 228 fős létszámához képest igen kevés, a férőhely szám növelés mindenképpen a következő időszak feladata kell legyen. A bölcsőde mellett működik 10 csoporttal az óvoda és az általános iskola 8 osztállyal, évfolyamonként 2-3 osztállyal.

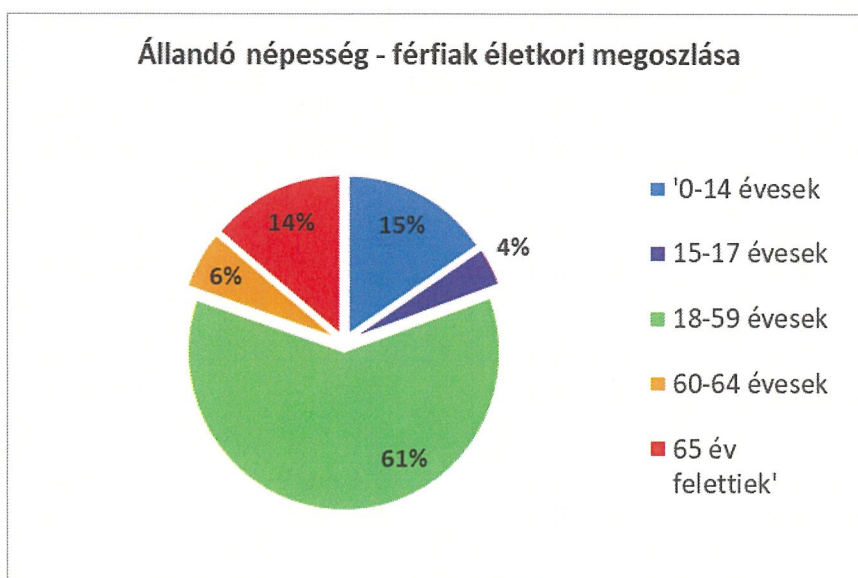
A 0-17 éves korosztály átlagos száma 1208 fő.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	3 111	3 151	6262	49,68 %	50,32 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			208	3,32%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	483	504	987	7,71%	8,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	122	99	221	1,95%	1,58%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 893	1 725	3618	30,23 %	27,55 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	183	188	371	2,92%	3,00%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	430	635	1065	6,87%	10,14 %

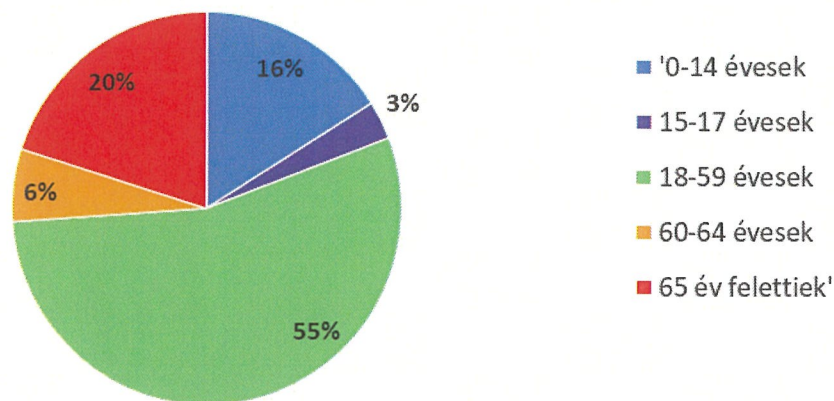
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település korcsoportos összetételének vizsgálatából egyértelműen látszik, hogy az időskorúak arányát meghaladja a 14 éven aluliak aránya, ami demográfiai szempontból mindenképpen bizakodásra ad okot.

A férfiak között a 18 és 59 év közöttiek aránya 61 %-os. Míg a nők esetében ez az arány csak 55%. Figyelemre méltó a 65 év feletti nők aránya a népességben.

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

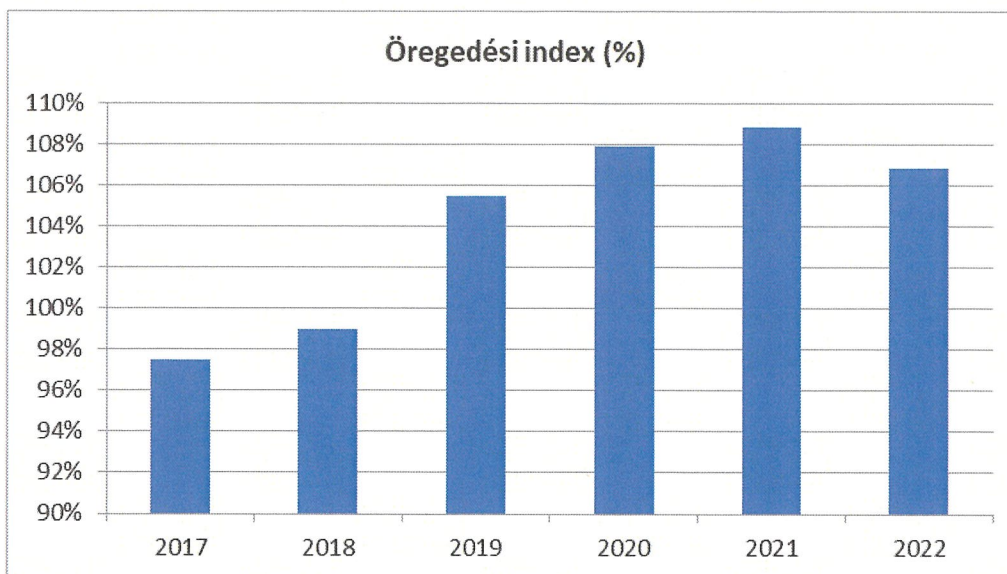

A népesség öregedési folyamatait az egyik legjobban szemléltető mutató az öregedési index, amely az idős népesség (65–X éves) arányát mutatja meg a gyermeknépességhez (0–14 éves) viszonyítva. Sajnálatos módon az öregedési index azt mutatja, hogy az állandó népességben az időskorúak aránya meghaladja a 14 éven korúak alattiak arányát. A lakónépesség körében mindez pozitívabb képet mutat. Az öregedési index erősödésében a várható élettartam növekedése is közrejátszik. A nők esetében a születéskor várható élettartam 80 év. 2031-re ez az érték feltételezhetően 82 évre fog emelkedni. A férfiak esetében a trendnek megfelelően alacsonyabb a születéskor várható élettartam a nőkhöz képest. Férfiaknál ez az érték 72 év, amely feltételezhetően 74 évre fog emelkedni 2031-re.

A népesség korfájához igazítottan a városnak az időskorúak élethelyzetének javítása a gyermekes családok megsegítése mellett szintén prioritása kell, hogy legyen.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	963	988	97,47%
2018	984	994	98,99%
2019	1 038	984	105,49%
2020	1 065	987	107,90%
2021	1 071	984	108,84%
2022	1 091	1 021	106,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

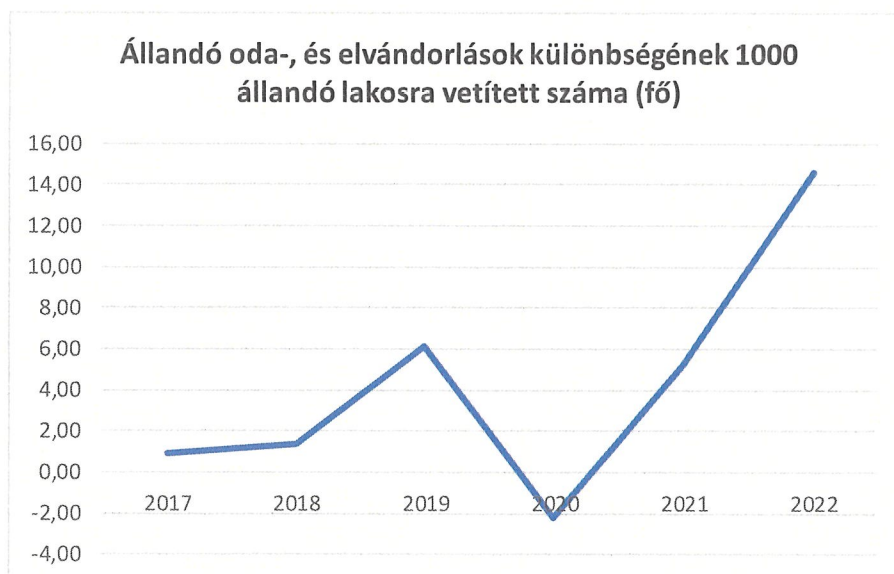
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	0,86
2018	1,37
2019	6,14
2020	-2,21
2021	5,29
2022	14,60

Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

A belső vándorlás igen érdekes képet mutat, 2022-ben igen magas volt azoknak az aránya, akik a településre költöztek. Ez is feladatot ró a településre.

2022 ebből a szempontból igen pozitív. A település életében először haladták meg a születések a halálozásokat. Ez remélhetőleg a Kormányzat családpolitikája mellett a település családpolitikájának is betudható. Tápiószele az iskolakezdéshez jelentős támogatást nyújt a településen, mindazoknak, akiknek az egy főre eső jövedelme ezt lehetővé teszi. Minden iskolás gyermeket tanszercsomaggal támogat, az újszülötteknek pedig egyszeri támogatást nyújt az önkormányzat.

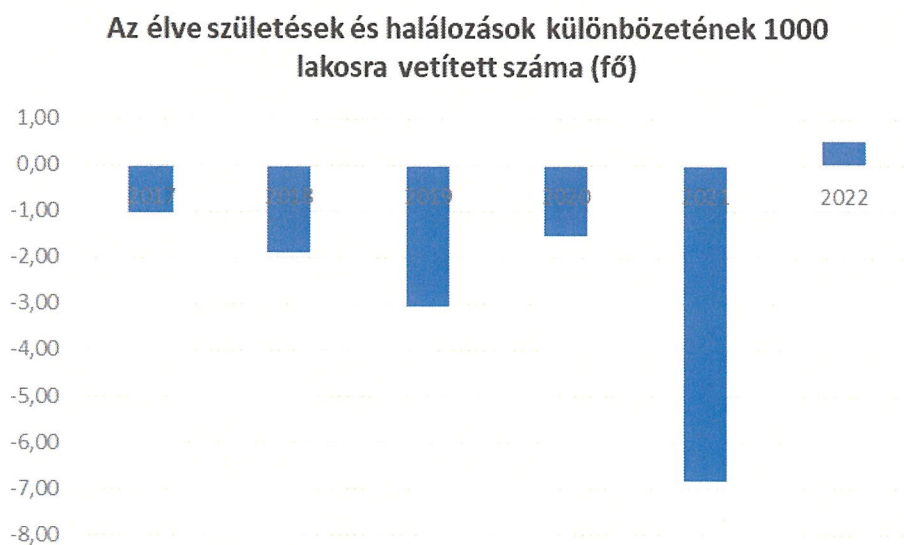
Tápiószele vonzó lehet azoknak a kisgyerekes családoknak, akik jobb levegőjű, falusiasabb környezetű, kisebb településen szeretnének élni. Tápiószele elérhető közelségben található Budapesttől, a vonatközlekedés megfelelő. Minden, a gyermekek ellátásához szükséges intézménnyel rendelkezik.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-1,03
2018	-1,89
2019	-3,07
2020	-1,53
2021	-6,83
2022	0,51

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város gazdaságfejlesztési tevékenysége sokrétű, a jó közlekedési kapcsolataira építve megfelelő üzleti infrastruktúrával igyekszik a vezetés a városba vonzani a beruházókat. Az önkormányzat foglalkoztatáspolitikai tevékenysége és elképzelései szoros kapcsolatot mutatnak gazdaságfejlesztési tevékenységével. Fontos szempont, hogy a lakosok végzettsége, képességei megfeleljenek a munkaadói elvárásoknak. Mindezek elérése szempontjából fontos a település életében a befektetés ösztönzés mellett a képzési együttműködések előmozdítása. Az önkormányzat a lakásgazdálkodás alakításával érdemi befolyással nem tud lenni a település életére, sajnálatos módon nem állnak rendelkezésünkre olyan komfortfokozatú lakások, mellyel a hiányszakmával rendelkezőket a településre tudnánk vonzani.

A város népességmegtartó erejének javítását ki kell emelni és ennek érdekében kiemelt, horizontális célként kell megjelenjen a kezdeményező, együttműködő városfejlesztés, azaz „a városfejlesztés kezdeményező szerepének erősítése, az együttműködésben, kooperációban rejlő lehetőségek hatékonyabb kihasználása, mely horizontális célként mind a tematikus, mind a területi célok alá tartozó kezdeményezésekben érvényesül”.

Emellett az esélyegyenlőség területéhez érintőlegesen kapcsolódik két tematikus cél:

- Intelligens városműködés: a városi, várostérségi közszolgáltatások hatékonyságának javítása a kooperáció, valamint a környezettudatos és innovatív megoldások alkalmazásával.
- Élhetőbb, a társadalmi igényeknek megfelelő városi környezet feltételeinek kialakítása.

E célok, különösen a közszolgáltatások hatékonyságának javítása, kooperáció, élhetőbb, társadalmi igényeknek megfelelőbb városi környezet, illetve társadalmi kohézió ösztönzésének rész céljain keresztül köthetők az esélyegyenlőségi vonatkozásokhoz.

Emellett a helyi esélyegyenlőségi program kérdésköréhez erősen kapcsolódik az egyéni és közösségi öngondoskodás, felelősségvállalás.

Tápiószele Város Önkormányzata folyamatosan fáradozik azon, hogy a település élhető és szerethető legyen a helyi lakosok számára. Folyamatosan zajló fejlesztések, új lehetőségek keresése mellett a biztonságos gazdálkodás feltételeinek megteremtésével igyekeznek hosszú távon biztosítani a település vezető pozícióját. Az önkormányzati fenntartású intézmények (a Tápiószelei Csicskerke Óvoda-Bölcsőde, a Tápiószelei Simonffy Kálmán Művelődési Ház és Városi Könyvtár, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Városüzemeltetési Csoport) színvonalas működéséhez szükséges feltételek megteremtését éppolyan fontos feladatának tekinti, mint a helyi vállalkozások támogatását.

A településen működő civil szervezetek – melyek működését az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja - sokszínűvé teszik az itt élők mindennapjait, lehetőséget adnak az egyéniség kibontakozására, az emberi kapcsolatok megerősítésére.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra. Segíti az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Tápiószele Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban szereplő esélyegyenlőségi szempontokat.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységét:

a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése.

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános céljai:

- Társadalmi összefogás hátrányos helyzetű csoportok, egyének számára az esélyegyenlőség biztosításához.
- A teljes körű szociális ellátásokhoz és valamennyi közszolgáltatáshoz hozzájutás biztosítása.
- A hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére a szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási célok összekapcsolása.
- A település minden lakójának a megélhetéshez szükséges források biztosítása

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános elvei:

Tápiószele Város Önkormányzata elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen, és ezt az alábbi elvek alapján próbálja megvalósítani:

- Emberi méltóság tiszteletben tartásával tiszteli az ember értékeit és egyediségét.

- Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formáját, elutasítja nemre, fajra, nemzetiségre, származásra, vallásra, politikai meggyőződésre vonatkozó megkülönböztetést.
- Az önkormányzat, a közösség minden tagjának érdeke a társadalmi szolidaritás erősítése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tápiószele Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- a) az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- b) a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- c) a diszkriminációmentességet,
- d) szegregációmentességet,
- e) a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében az önkormányzat együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával történik.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira tekintettel végeztük el.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Figyelembe vettük továbbá azokat a hatályos városi dokumentumokat, amelyeknek egyes fejezetei az esélyegyenlőséggel, illetve diszkrimináció valamely formájának megelőzésével és kezelésével kapcsolatos helyzetképet, megállapításokat vagy javaslatokat tartalmaznak. Ezek az anyagok a hasonló témával foglalkozó országos koncepciókra építenek, illetve a fentebb hivatkozott joganyagok alapján készültek. Az anyagok egyes, vonatkozó fejezetei tartalmilag, szerkesztett formában az Esélyegyenlőségi Programba beépítésre kerültek, így a következők:

- Integrált Településfejlesztési Stratégia **2011-2018**
- Gazdasági program 2019-2024
- Tápiószele Város Fenntartható Mobilitási Terve
- Tápiószele Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
- Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő testületének a **11/2023.(I.26.)** egyes szociális ellátásokról és szolgáltatásokról, és a **13/2022.(XI.17.)** a gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendeletei.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Pest Vármegye Területfejlesztési Konceptiójának átfogó célkitűzései

A vármegyei területfejlesztési koncepció hivatott arra, hogy a vármegye egészének tervezési alapjait lerakja. Ezért a koncepció úgynevezett teljes tervezés, mely kiterjed:

- a vármegye társadalmi, gazdasági és környezeti területi alrendszerére egyaránt, beleértve a vidéki térségekkel kapcsolatos témaköröket;
- a vármegye fejlődése szempontjából fontos témákra, ágazatokra;
- a vármegyei szinten és a központi szinten kezelhető témákra és ágazatokra egyaránt;

- az önkormányzat és a közsféra tevékenységeivel befolyásolható témákra és ágazatokra, de emellett számba veszi a gazdasági szereplők, a vállalkozások, a civil szervezetek, egyházak és egyéb társadalmi szervezetek felelősségi körébe tartozó feladatokat.

Átfogó célkitűzései közül kiemelkedőek:

- Társadalmi megújulás - testben és lélekben egészséges, önmaga sorsáért felelős egyén, együttműködés a közösségek, valamint az egyén és közösségek között
- Gazdaság dinamizálása; az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve
- Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása; a lokális és makro térségi érdekeket kiszolgáló, fenntartható környezet.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, a szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amikről nincs nyilvántartás, intézkedéseket teszünk annak érdekében, hogy a hiányzó adatokat beszerezzük a HEP első jogszabályi felülvizsgálatáig. A 2022. év adatai több területen hiányosak (a TeIR-ből még nem gyűjthetők le), ahol adathiány volt, ott helyi adatgyűjtés útján igyekeztünk elemzéshez szükséges adatokat nyerni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység kockázatának fokozottan kitettek a gyermekek és a fiatalok, az egyszülős családok, a roma népesség, valamint az ország elmaradott térségeiben élők. A gyermekek és a fiatalok körében egyébként jelentősebb javulás következett be egy év alatt. Gyermekek háztartásainál azonban az átlagosnál magasabb a kitettség, az egyszülős háztartások esetében 40 százalék ez a mutató, többgyermekesek háztartásainál azonban még mindig minden negyediket érinti ez a probléma. A munkanélküliek körében továbbra is nagyon magas, 69,3 százalék a kitettség aránya, ami csak minimális javulás eredménye a korábbi 72,8 százalék után. A roma népesség körében 67,8 százalékos a kitettség aránya, ami minimális javulás előző évhez képest. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

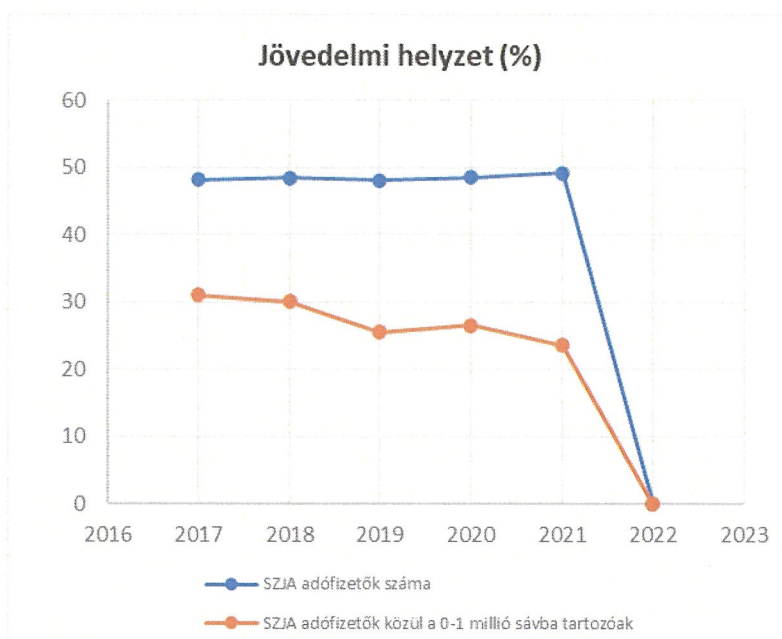
A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi

viszonyairól nincs megfelelő adatunk. A szociális támogatások iránti kérelmekből az látható, hogy a lakosság egy jelentős része él a létminimum alatti egy főre eső jövedelemből, mely helyzet az utóbbi időben romlik, a covid járvány és a háborúk okozta inflációs emelkedés miatt.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	48,15	31,02
2018	48,42	30,04
2019	48,02	25,55
2020	48,51	26,53
2021	49,17	23,62
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Annak megítélése, meghatározása, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni, a település elhelyezkedésétől is függ. Gyakran használt fogalom a létminimum, amely szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg 94 800 forint körül alakul, a társadalmi minimum pedig 120 000 forint körül. A létminimumnál kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. A lakosok szerény, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek, vannak azért családok, akik rendszeres segítségért az önkormányzathoz fordulnak. A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírokba fektetett megtakarításairól nincs adat. Az viszont az idősebbek elmondásaiból kitűnik, hogy ők, ha szerény mértékben is, de takarékoskodnak, gondolnak arra, hogy egy haláleset a gyerekeiket a tragédián túl anyagi megterheléssel ne sújtsa. A családok többsége saját tulajdonú családi házban él, csak kevés ingatlanban élnek albérlők. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

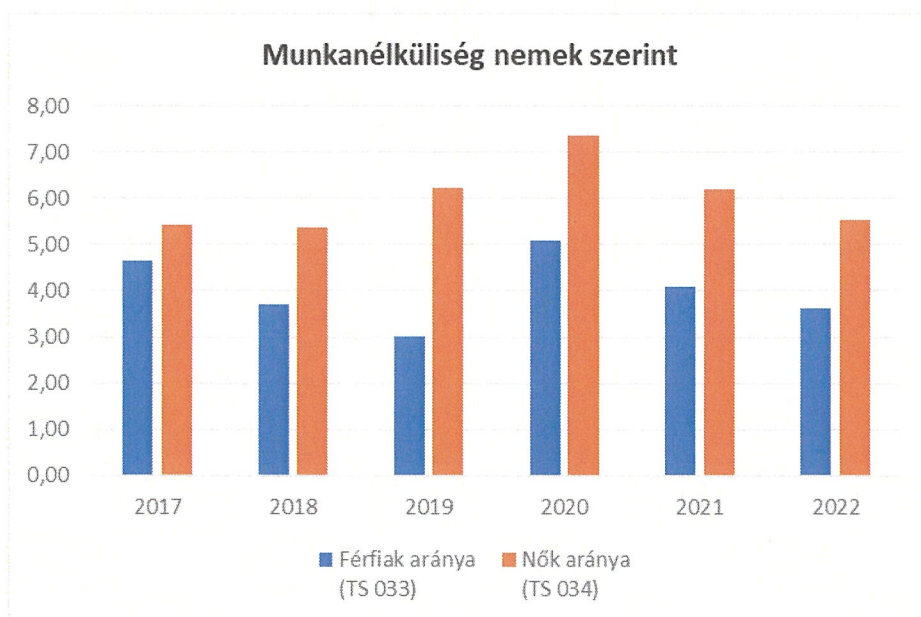
A regisztrált munkanélküliek száma összességében és mindkét nem tekintetében is folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A 15-64 éves népességben belüli aránya 2022-ben 4,58 %-ra csökkent a megelőző évekhez képest.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	4,66	5,43	5,05%
2018	3,72	5,38	4,55%
2019	3,01	6,23	4,62%
2020	5,10	7,36	6,23%

2021	4,10	6,20	5,15%
2022	3,63	5,53	4,58%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

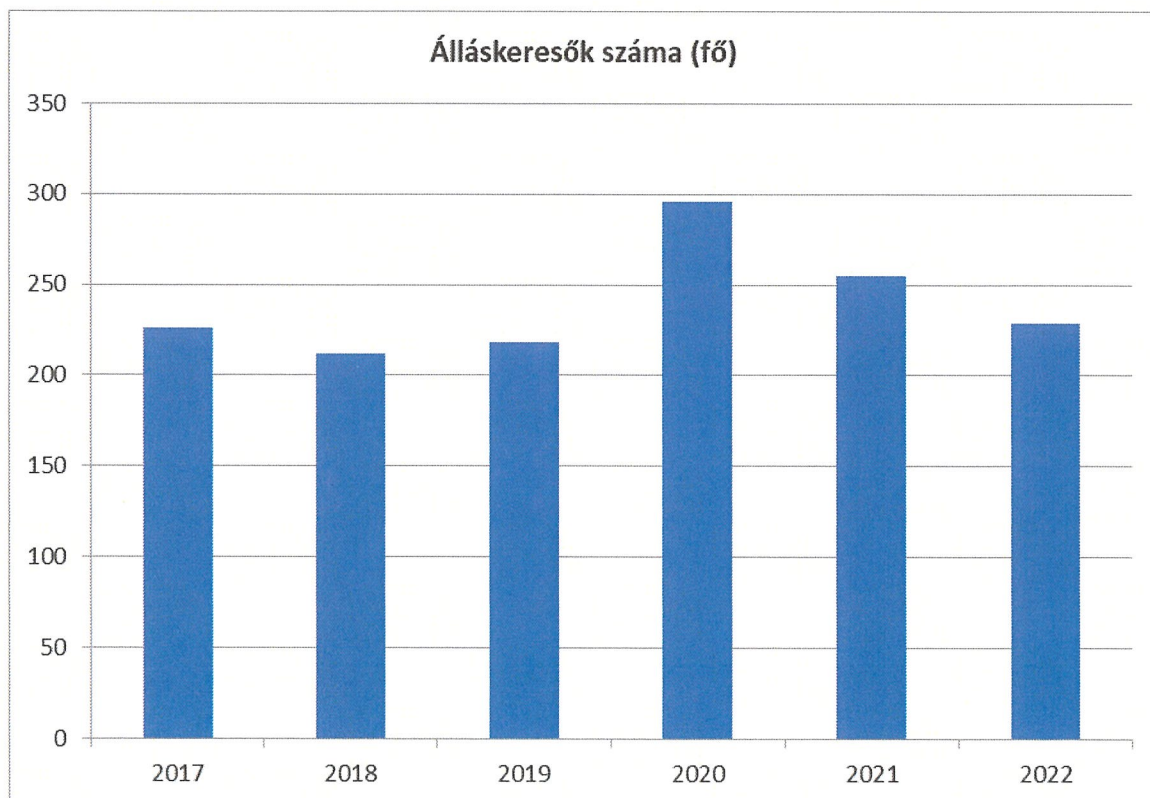
A táblázatból megállapítható, hogy a 15-64 év közötti lakónépesség számához viszonyítva a nyilvántartott álláskeresők száma 2017. évtől, ha nem is egyenletesen - vannak kiugrások, melyek a világjárványhoz is köthetők - de csökken. Minden évben elmondható, hogy a nők körében nagyobb a nyilvántartott álláskeresők száma, több a munkanélküli nő. Ennek oka lehet az, hogy helyben kevés a munkalehetőség és a nők nem vállalják a napi utazást, mert az a család rovására mehet, illetve nincs megfelelő iskolai végzettségük, vagy a meglévő szakképzettségükkel nem tudnak helyben elhelyezkedni. A táblázatok elemzéséből kitűnik, hogy a válságból való kilábalással egyidejűleg mindkét nem munkaerő-piaci helyzete javult, a nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökken. Jellemző azonban, hogy az emberek, alkalmi munkával, mezőgazdasági idénymunkával próbálkoznak, illetve kérik felvételüket a közfoglalkoztatási programba. A foglalkoztatottság egyik alappillére az iskolai végzettség és szakképzettség. Napjainkban egyes munkakörök betöltéséhez speciális iskolai végzettség szükséges. A munkaerőpiacnak van olyan része, amely beszippantja az alacsony iskolai végzettségűeket. Az iskolai végzettség hiánya egyértelmű hátrányt jelent a munkaerőpiacon való elhelyezkedésnél.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

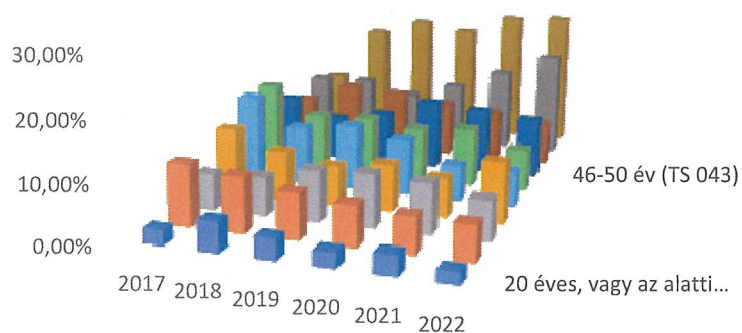
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	226	212	218	296	255	229
20 éves, vagy az alatti	Fő	6,00	11,00	8,00	8,00	9,00	5,00

(TS 037)	%	2,65	5,19	3,67	2,70	3,53	2,18
21-25 év (TS 038)	Fő	24,00	20,00	17,00	21,00	16,00	14,00
	%	10,62	9,43	7,80	7,09	6,27	6,11
26-30 év (TS 039)	Fő	14,00	14,00	19,00	27,00	22,00	16,00
	%	6,19	6,60	8,72	9,12	8,63	6,99
31-35 év (TS 040)	Fő	26,00	18,00	15,00	24,00	17,00	24,00
	%	11,50	8,49	6,88	8,11	6,67	10,48
36-40 év (TS 041)	Fő	34,00	22,00	25,00	29,00	16,00	14,00
	%	15,04	10,38	11,47	9,80	6,27	6,11
41-45 év (TS 042)	Fő	34,00	22,00	23,00	28,00	26,00	17,00
	%	15,04	10,38	10,55	9,46	10,20	7,42
46-50 év (TS 043)	Fő	24,00	16,00	20,00	36,00	29,00	24,00
	%	10,62	7,55	9,17	12,16	11,37	10,48
51-55 év (TS 044)	Fő	19,00	25,00	24,00	29,00	22,00	17,00
	%	8,41	11,79	11,01	9,80	8,63	7,42
56-60 év (TS 045)	Fő	24,00	23,00	19,00	33,00	37,00	42,00
	%	10,62	10,85	8,72	11,15	14,51	18,34
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	21,00	41,00	48,00	61,00	61,00	56,00
	%	9,29	19,34	22,02	20,61	23,92	24,45

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

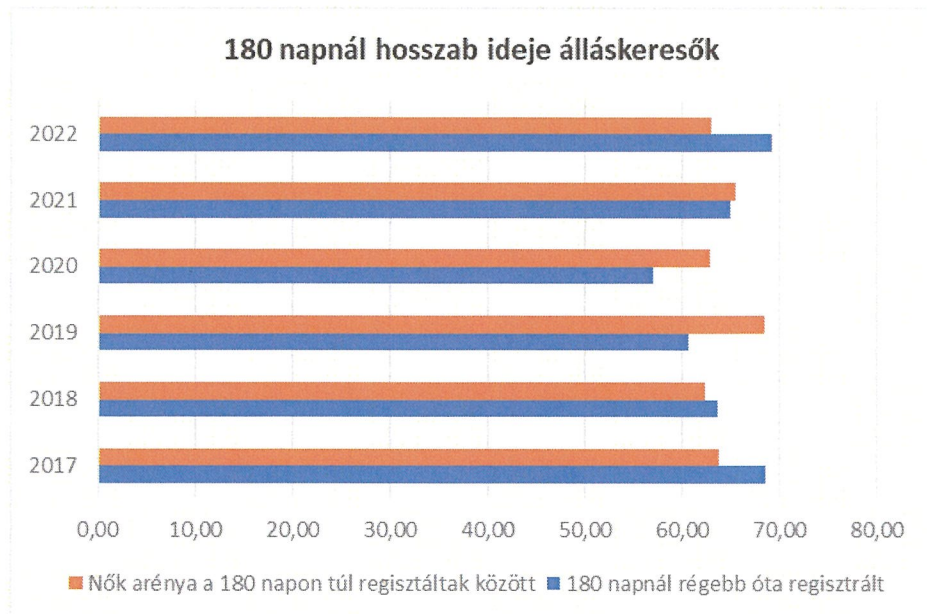
Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	68,54	63,70
2018	63,54	62,30
2019	60,62	68,38
2020	56,92	62,84
2021	64,95	65,47
2022	69,11	62,88

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

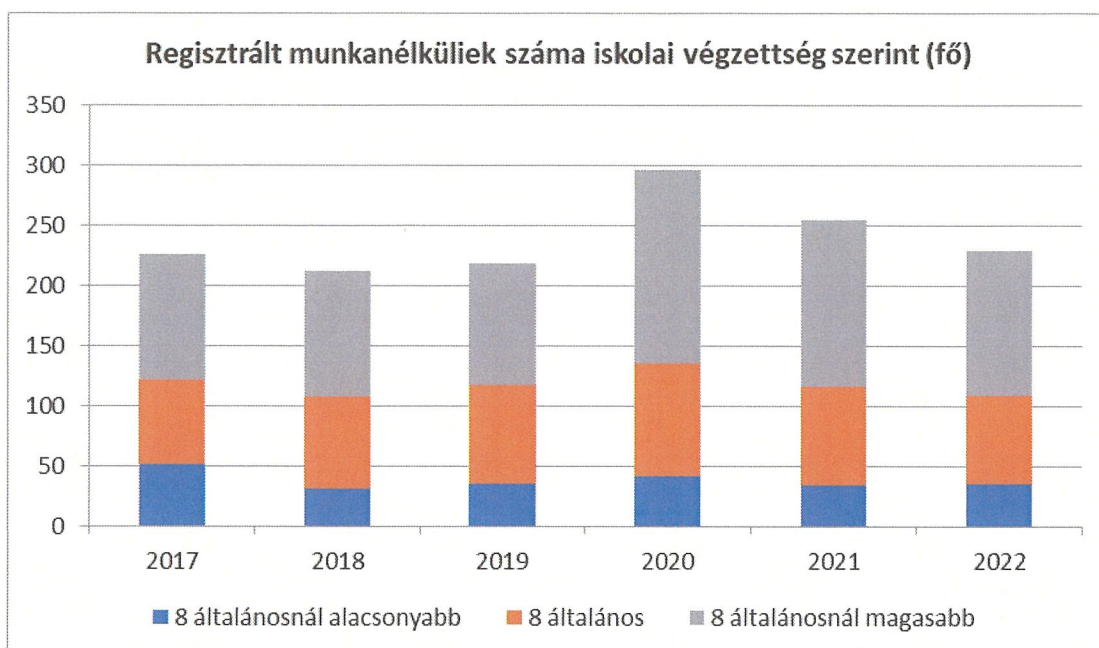
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatalának adataiból megállapítható, hogy 2022-ben a regisztrált munkanélküliek arányát vizsgálva a 8 általános iskolánál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők vannak többen, tehát Tápiószéle városában élő regisztrált munkanélküliek többsége nem az alacsony iskolai végzettségű rétegből kerül ki.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	226	52	23,01%	70	30,97%	104	46,02%
2018	212	31	14,62%	77	36,32%	104	49,06%
2019	218	36	16,51%	81	37,16%	101	46,33%
2020	296	42	14,19%	94	31,76%	160	54,05%
2021	255	34	13,33%	82	32,16%	139	54,51%
2022	229	36	15,72%	73	31,88%	120	52,40%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

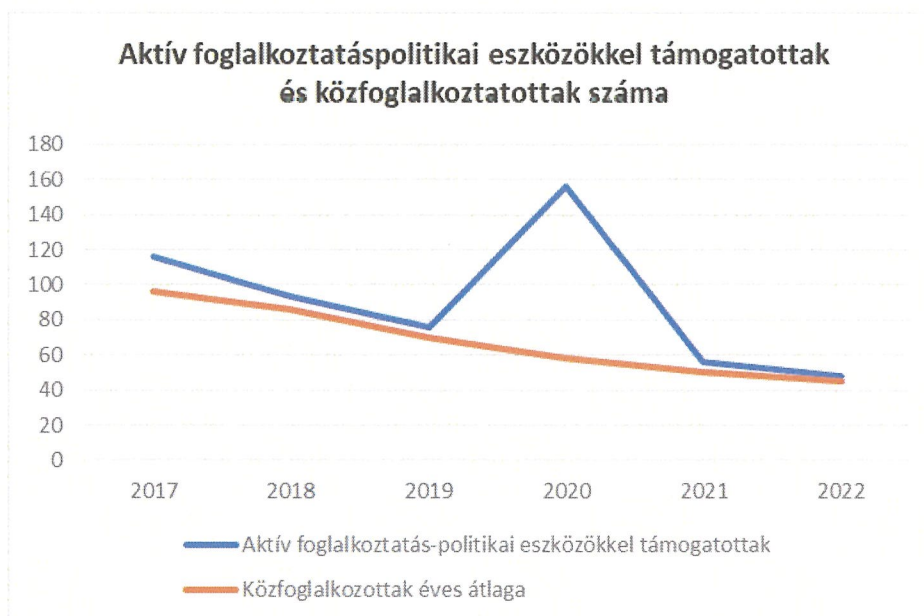
c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma 2023. évben összesen 48 fő, ebből 45 fő közfoglalkoztatásban vehetett részt. A közfoglalkoztatottak száma folyamatosan csökken. Ennek oka elsősorban az, hogy kevés a közfoglalkoztatásba bevonható munkanélküliek száma, mert az alacsony jövedelemszerzési lehetőség miatt nem vonzó ez a foglalkoztatási forma.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	116	96
2018	93	86
2019	76	70
2020	156	58
2021	56	50
2022	48	45

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településhálózati összefüggéseket vizsgálva a térség legnagyobb szervező ereje Budapest. Tápiószéle a budapesti agglomeráció határán fekszik, és a főváros mellett számottevő még néhány nagyobb város - Cegléd és Nagykáta - közeli fekvése is. Ezek a járás településeinek társadalmi-gazdasági fejlődését alapvetően meghatározzák, népességvonzó és térségszervező erejük jelentős. A kínált munkalehetőségek, valamint az elérhető szolgáltatások széles körén keresztül egyrészt kedvezően hatnak a térség lakónépességének foglalkoztatására, illetve az életminőségére, ugyanakkor a befektetések területén elszívó hatásuk érvényesül. A kedvező térségi kapcsolatoknak köszönhetően a városból sok ember veszi igénybe a főváros, illetve a már említett Nagykáta Cegléd, illetve Jászberény, sőt még Szolnok szolgáltatásait is, mind az egészségügy, az oktatás, vagy akár a kultúra, s egyéb intézményrendszerek tekintetében is. A település közlekedési kapcsolatai kedvezőek, ez elősegíti a kedvezőbb térségi kapcsolatok kialakítását. A járás tökevonzó képessége az autópályán való kedvező elérhetősége ellenére gyenge, mivel a közlekedési kapcsolatok megteremtésével a környező nagyobb városok, illetve a főváros elérhetősége is egyszerűvé vált a térségből.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A 25 év alatti fiatalok törékeny munkaerőpiaci helyzetére a 2008-as válság hívta fel a figyelmet. A koronavírus-járvány elhúzódása ismét kedvezőtlenül hathat foglalkoztatási helyzetükre. Fontos tényező az is, hogy Európa szerte jelentős eltérések mutatkoznak a fiatalok munka világába való belépésében, országonként, korszakonként is láthatunk különbségeket, de az oktatási rendszer szintén kihat a pályakezdsre. A fiataloknak azokban az országokban van a legjobb esélye a gördülékeny munkaerőpiaci beilleszkedésre, ahol már tanulmányaik alatt gyakorlati lehetőségekhez vagy munkatapasztalathoz jutnak.

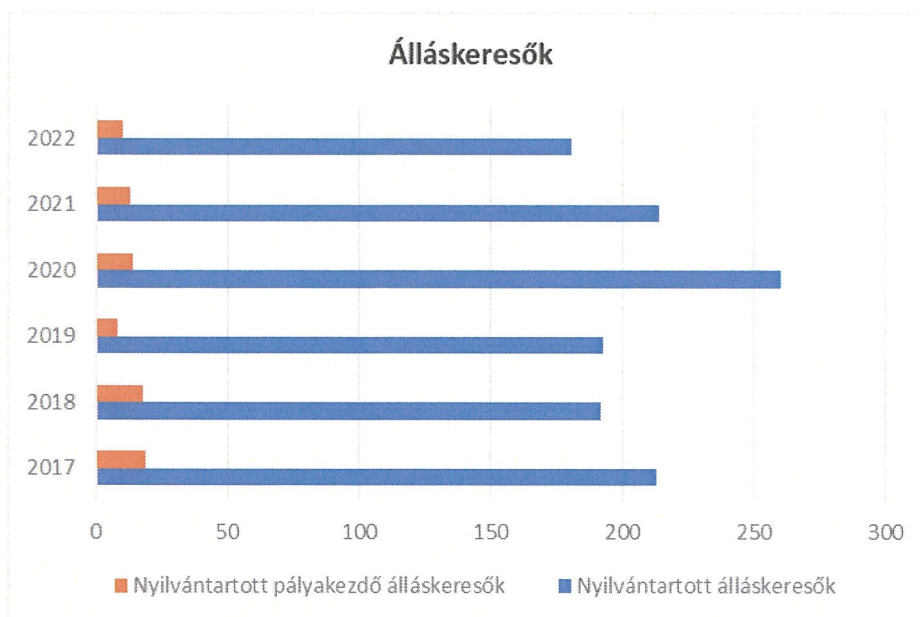
Hazánkban elsősorban az állam ösztönzi a fiatalok szakmai gyakorlatszerzését. Az adatok azt mutatják, hogy Magyarországon a 2008-as válság és a 2020-as krízis között jelentősen javult a fiatalok munkaerőpiaci helyzete. A jelenlegi krízis során fontosak az olyan gazdaságösztönző intézkedések, mint a 25 év alatti fiatal munkavállalók számára 2022-től biztosított adókedvezmény.

Tápiószelén az országos tendenciáknak megfelelő a fiatalok helyzete. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 10-13 fő közötti. Részükre ugyanúgy, ahogy az álláskeresők mindegyikének a Család- és Gyermeekjóléti Szolgálat álláskeresési tanácsadás keretében segít, segítenek az önéletrajz írásában, biztosítják az álláskereséshez szükséges internet és a telefon ingyenes használatát. A Nagykátai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya is folyamatosan küld tájékoztatást az általuk szervezett képzésekről. Településünkön a 15 évesnél idősebb lakosság és az álláskeresők nagy része az általános iskolánál nagyobb iskolai végzettségű. A 8 általános iskolát el nem végzettek száma szerencsére csökken, ahogy a munkanélküliek száma is. Sajnos a felnőttoktatásról és az abban résztvevők számáról nem áll adat a rendelkezésünkre, így nincs rá mód, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerőpiaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Nincs felnőttoktatás, nincs pontos képünk a fiatalok foglalkoztatásáról, a munkaerőpiacra történő bekerülésüket segítő programokról és a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeiről sincs információ, helyi statisztika. Ezeket a szolgáltatásokat, oktatási lehetőségeket más településen kell a helybelieknek igénybe venni.

Az azonban elmondható, hogy Budapest, de leginkább Nagykáta, Jászberény, Cegléd, Szolnok vonzáskörzetében lévő településünk viszonylag kedvező helyzetben van képzés, továbbképzések elérhetőségének szempontjából. A felsőoktatási intézmények a főváros közelsége miatt könnyen elérhetők a fiatalok számára.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	213	19
2018	192	18
2019	193	8
2020	260	14
2021	214	13
2022	181	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerőpiaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerőpiaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Pest Vármegyei Kormányhivatal Nagykáta Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a rendelkezésére álló eszközökkel segíti az álláskereső elhelyezkedését, de nem olyan közvetlen a kapcsolat az önkormányzattal, mint korábban, a járásk megalakítását megelőzően. Városunk fokozott figyelmet fordít a roma népességre, a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetűek foglalkoztatására. A közmunka program erre is lehetőséget nyújt.

Településünk fiataljait is érintette/érinti az az állami intézkedés, ami a fiatalok inaktivitás csökkentésére, a korai munkatapasztalat és munkajövedelem-szerzés elősegítésére irányult. Ez a NYÁRI DIÁKMUNKA PROGRAM, melyben a tápiószelei fiataloknak az önkormányzat szervezésében is van lehetősége részt venni.

A közfoglalkoztatási programok alapvető célja, hogy egyfelől lehetőséget teremtsenek a tartós munkanélkülieknek, a munkaerőpiacról régóta kiszorultaknak arra, hogy – munkaképességük megőrzése, esetleges javítása révén – visszatérjenek az elsődleges munkaerőpiacra, másrészt a szociális ellátásnál magasabb jövedelmet biztosítsanak addig is, amíg az első cél be nem következik. Kiemelt cél még a feketén végzett munka, tágabb értelemben a „feketegazdaság” visszaszorítása a rendezett munkaügyi kapcsolatok, foglalkoztatás megteremtése révén. A közmunkások feladatai közé legnagyobb részben kommunális, környezetvédelmi célú tevékenységek ellátása, polgármesteri hivatal tevékenységét segítő szolgáltatások végzése (adminisztrációs munka, kézbesítési munka), tartozik. A férfi és női közmunkások által ellátott feladatok szerkezete értelemszerűen különbözik egymástól. A férfiak által leggyakrabban végzett munkák köre az alábbi: köztisztasági feladatok, parkgondozás, intézményekhez tartozó udvar takarítása, vízelvezető árkok fenntartása. A nők esetében a takarítás a leggyakrabban ellátott feladat.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településünk roma népességére vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva településünkön is rosszabb. Ezt a beérkező segélykérelmek, valamint a környezetanulmányok alapján lehet kijelenteni. Az önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben kevés számban dolgoznak roma származású lakosok, tekintettel arra, hogy szakképzettséggel nem rendelkeznek, iskolai végzettségük is alacsony, legtöbbször nyolc általános. Így az oktatási, nevelési intézményeinkben csak fizikai munkára, takarításra alkalmazhatóak.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Információval nem rendelkezünk ilyenről.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségeiről sem készült felmérés még a településen.

Internet hozzáférés ingyenesen van a városban, ezzel elősegítve a hátrányos helyzetűek információhoz való hozzáférését. A digitális kompetenciák fejlesztésére is valósultak meg korábban programok. Ezeket a jövőben szervezettebben a roma kisebbségi önkormányzat bevonásával folytatni kell.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. törvény és a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény, valamint ezen törvények végrehajtására hozott kormányrendeletek és a 11/2023. (I.26.) önkormányzati rendelet határozza meg a pénzbeli és természetbeni ellátások körét.

Az elmúlt években lezajlott társadalmi és gazdasági folyamatok hatására a lakosság egyes rétegeinek életkörülményeiben, szociális helyzetében és egészségi állapotában bekövetkező változásokat az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri, és ehhez igazodóan bővíti az elérhető támogatások körét, valamint összegét. Tapasztalataink szerint növekszik azoknak a személyeknek a száma, akikről a társadalomnak valamilyen formában gondoskodni kell. Azok, akik az ellátórendszer támogatására szorulnak, egyre nagyobb mértékben, egyre többféle területen igényelnek segítséget. Mindezek miatt a jelenlegi pénzbeli és természetbeni ellátórendszer

fenntartása és továbbfejlesztése, a lakossági igényekhez igazodó bővítése folyamatos figyelmet igényel.

A törvény alapján aktív korúak ellátására jogosult az az aktív korú személy, aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy aki vakok személyi járadékában részesül, vagy aki fogyatékosági támogatásban részesül (az eddig felsoroltak a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy), vagy akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja (GYOD), az ápolási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a gyermek életkorának betöltése miatt szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább 3 hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat, ha a család egy főre eső jövedelme nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 90%-át (25.650 Ft) és vagyona nincs.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege a szociális vetítési alap 80%-a, 22.800 Ft. 2020. és 2021. évben nőtt, 2022-ben ismét csökkent a nyilvántartott álláskeresők lakosságon belüli aránya, ugyanakkor az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2017. évhez képest szintén növekedő tendenciát mutat.

Tápiószele Város Önkormányzata az alábbi pénzbeli támogatásokat nyújtja:

- Rendkívüli települési támogatás
- Rendkívüli azonnali települési támogatás
- Települési gyógyszervásárlási támogatás
- Települési lakásfenntartási támogatás
- Települési tanévkezdési támogatás
- Települési gyermekszületési támogatás

Természetbeni támogatásként:

- Tüzelő támogatást nyújt
- Élelmiszer csomag támogatást nyújt
- Települési beiskolázási támogatást - Tanszercsomag formájában - nyújt
- Étkezési támogatást nyújt
- Étkezési térítési díjkedvezményt ad.

Tápiószele Város Önkormányzata figyelemmel kíséri a jövedelmi viszonyok alakulását, és a szociális ellátó rendszerein keresztül az igénybevételi lehetőségeket, anyagi helyzetéhez mérten folyamatosan bővíti.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	213	5,50%	38	17,84%
2018	192	4,99%	41	21,35%
2019	193	4,98%	48	24,87%
2020	260	6,82%	61	23,46%
2021	214	5,64%	61	28,50%
2022	181	4,74%	56	30,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatok adataiból jól látszik, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma csökken, és közülük álláskeresési ellátásban részesülők száma jelentősen kevesebb, vagyis az álláskeresők közül kevesebben kapnak ellátást, mint az előző években. Probléma a településen, hogy sokan még a nekik járó lehetőséget sem használják ki, vagy hanyagságból, vagy alkalmi munkából történő időszakos megélhetés biztosítás miatt. Ez hosszabb távon is problémát fog jelenteni, a biztosított jogviszony hiány miatt. A Család- és Gyermejköltségi Szolgálat munkatársai rendkívüli

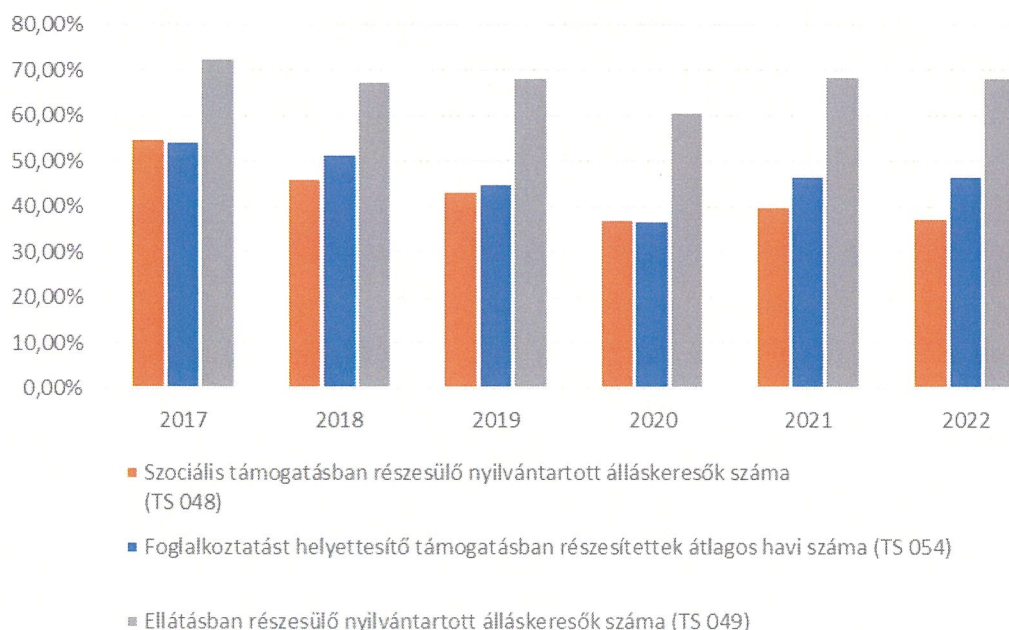
erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy ezen a helyzeten javítsanak. Tanácsadással. Jelentősen javíthatna ezen a problémán, ha a településen tanyagondnoki szolgálat működne.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	117	54,93%	116	54,36%	155	72,77%
2018	89	46,35%	99	51,56%	130	67,71%
2019	84	43,52%	87	45,08%	132	68,39%
2020	97	37,31%	96	36,92%	158	60,77%
2021	86	40,19%	100	46,73%	147	68,69%
2022	68	37,57%	85	46,96%	124	68,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

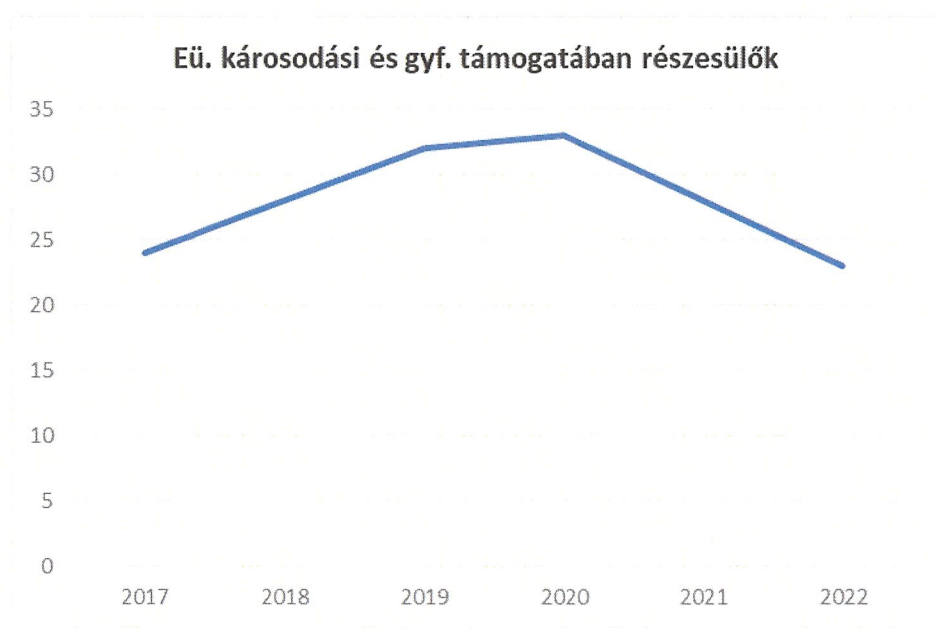
Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

A szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2017-hez képest csökken, ahogyan a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma is. Az ellátásban részesülők számában is csökkenés látható.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	24
2018	28
2019	32
2020	33
2021	28
2022	23

Forrás: TeIR, KSH

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) milyen mértékben van jelen. Jól látszik, hogy ebben az ellátásban részesülők száma minimális az aktív korú lakosságszámhoz képest. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást egészségkárosodott, illetve 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevelő személy veheti igénybe, amennyiben a gyermek elhelyezését nem tudják napközbeni ellátást biztosító intézményben.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. Emellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembevétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8.§-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani. A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Az elégtelen lakhatási körülményekkel jellemezhető lakás meghatározásához a következők nyújtanak segítséget:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazza:

- a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
- alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás stb.);
- megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
- lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés stb.);
- biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai stb.);
- elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybevételét);
- kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

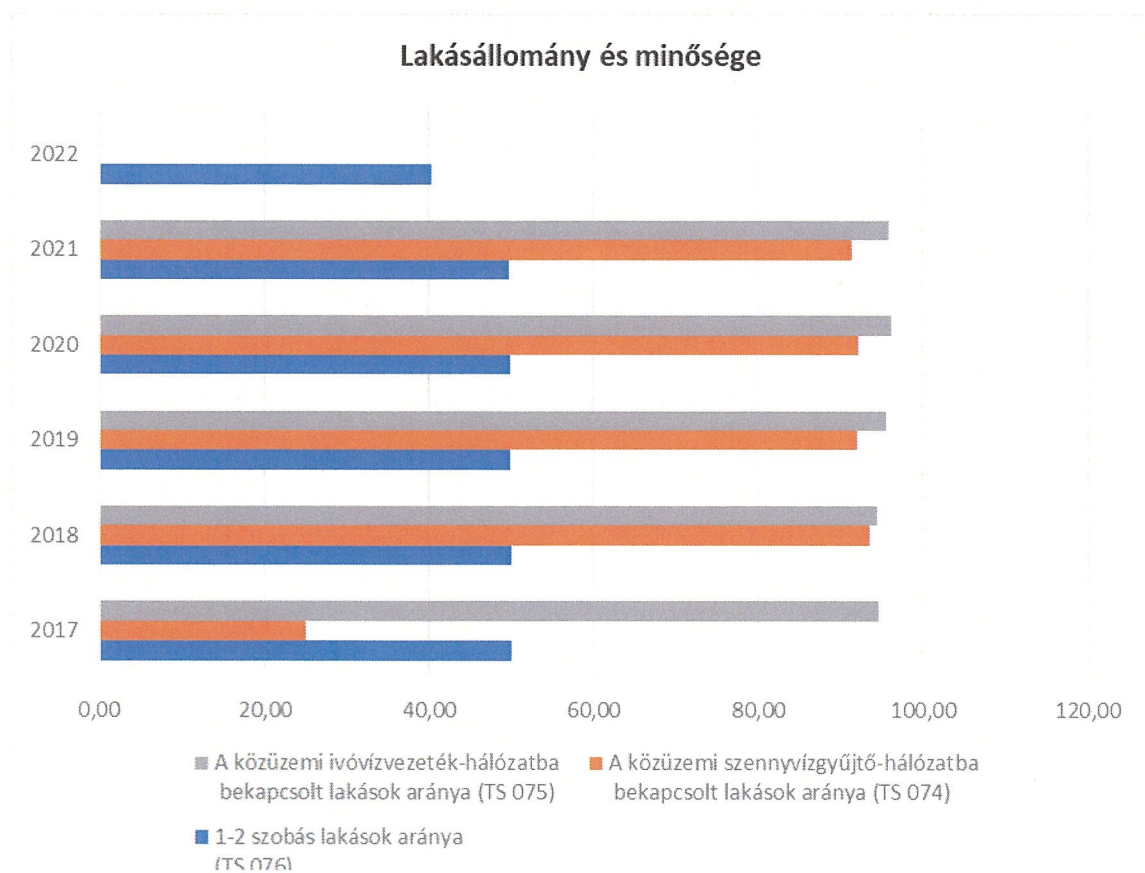
Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek. A települési önkormányzat tulajdonában lévő lakás és bérlakás állománya jellemzően leromlott/ vagy éppen megfelelő állapotúnak mondható. A bérlakások felújítására nem, vagy csak minimális mértékben van az önkormányzatnak lehetősége. Megfelelő önerő hiányában csak a legsürgetőbb és a váratlanul jelentkező javítási munkálatokra kerül sor. Szükség lenne a bérlakások teljes mértékű felújítására, új bérlakások építésére is.

A lakás állomány bemutatása:

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	2434	21	8,63	50,04	25,10	94,54
2018	2439	5	2,05	49,94	93,52	94,34
2019	2442	3	1,23	49,88	91,93	95,41
2020	2443	1	0,41	49,86	92,02	96,03
2021	2447	7	2,86	49,65	91,30	95,79
2022	2365	0	0,00	40,21	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlet és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlet állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakás célra használt nem lakás célú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	2414	8	33	7	18	7	0
2017	2434	8	33	7	16	7	0
2018	2439	8	32	6	16	6	0
2019	2442	8	31	5	17	5	0
2020	2443	8	31	5	18	5	0
2021	2447	8	30	6	18	6	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A szociális lakások állapota leromlott, nem a mai kor igényeinek megfelelőek. Az ott lakók egyrésze évtizedek óta az ingatlanban él.

c) egyéb lakás célra használt nem lakás célú ingatlanok

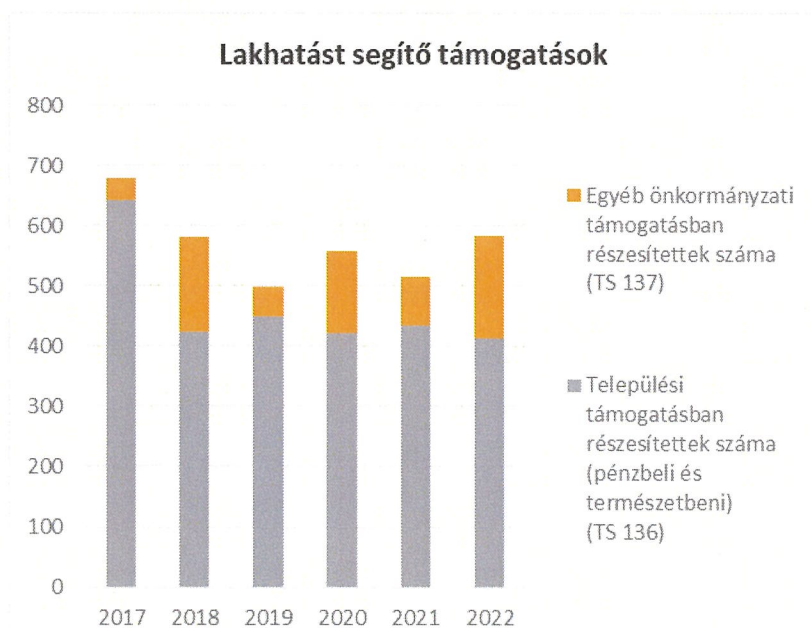
Nincs ilyen.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	643	36
2018	425	157
2019	449	50
2020	421	137
2021	435	80
2022	413	171

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tápiószele Város Önkormányzata alapvetően két ellátási formában segíti a városban élők lakhatási problémáinak megoldását: egyrészt elhelyezést biztosít a megüresedő bérlakásállománya terhére azoknak, akik a lakásrendeletben foglalt feltételeknek megfelelnek, másrészt pénzbeli támogatással segíti azokat, akik lakhatásukról saját maguk gondoskodnak, és megfelelnek a rendeletben meghatározott feltételeknek.

A Képviselő-testület lakásfenntartási támogatás formájában rendszeres települési támogatást biztosít lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez. A támogatásban részesültek száma az utóbbi időben csökkent, de ez a havi 5000-8000 Ft közötti támogatás is több család számára nélkülözhetetlen.

f) eladósodottság

Adósságcsökkentési támogatást az önkormányzat ez idáig nem vezetett be. Azoknak az ügyfeleknek, akik hozzánk fordulnak, a Polgármesteri Hivatal dolgozói és a Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat munkatársai felhívják a figyelmet a védett fogyasztóvá válás lehetőségére. Ilyen esetben a családsegítő munkatársak akár a kérdőívek kitöltésében is segítenek, valamint igény esetén felveszik a kapcsolatot a szolgáltatóval. Szükség esetén előre fizetés mérőóra felszerelése is megtörténik. A rendelkezésre álló adatok szerint a családok a rezsiköltségeket és a hiteltörlesztéseket nehezen, de teljesítik, nincs számszerű adatunk arról, hogy a hiteltörlesztés elmaradása miatt hány esetben indult végrehajtási eljárás.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületi ingatlanok csak részben közművesítettek. Az útburkolat is csak részben szilárd. A közösségi közlekedés útján könnyedén el lehet jutni Budapestre és a környékbeli településekre, de a külterületen élőknek ezeknek az elérése nehezebb. A külterületen élők részére tanyagondnoki szolgáltatás elindításával jelentősen megkönnyíthetővé válna a mindennapok megszervezése, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, a település közösségi és kulturális életébe való bekapcsolódás. A járdák, utak felújítása minden évben kiemelt szerepet kap, tervszerű ütemezéssel folyik a városban. A közművesítési problémák kezelése is szerepel a település hosszabb távú tervei között. A városon belüli belső közlekedés nem megoldott, így a fogyatékkal élők, a külterületen élők mobilitásának elősegítése a következő időszakban mindenképpen megoldást kell nyerjen. (Támogató szolgálat, tanyagondnoki szolgálat)

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői):

Tápiószelén, a térbeli-társadalmi rétegződés viszonylag kedvező képet fest, a településen nincs kifejezett szegregátum. Emellett azonban vannak olyan kisebb területegységek, ahol a kedvezőtlen társadalmi-gazdasági helyzetű népesség koncentrálódik, vagy nagyobb szóródást mutatnak. Ilyen már a szegregációval jelentősen veszélyeztetett területek az úgynevezett „Cigányszög”, Hunyadi, Posta, Rózsa út által határolt terület, a Hold utca, Móricz Zsigmond körút, István, Géza, Lehel, Gárdonyi és Valéria út.

- a) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- b) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Ezekon a területeken a lakások állapota, leromlott. Az ingatlanok árai leestek. Iskolai végzettség szempontjából az alacsonyabb iskolai végzettségűek koncentrálódnak, nagyobb arányú a település átlagától a munkanélküliség. Ugyanakkor életkori megoszlás szempontjából a gyermekkorú

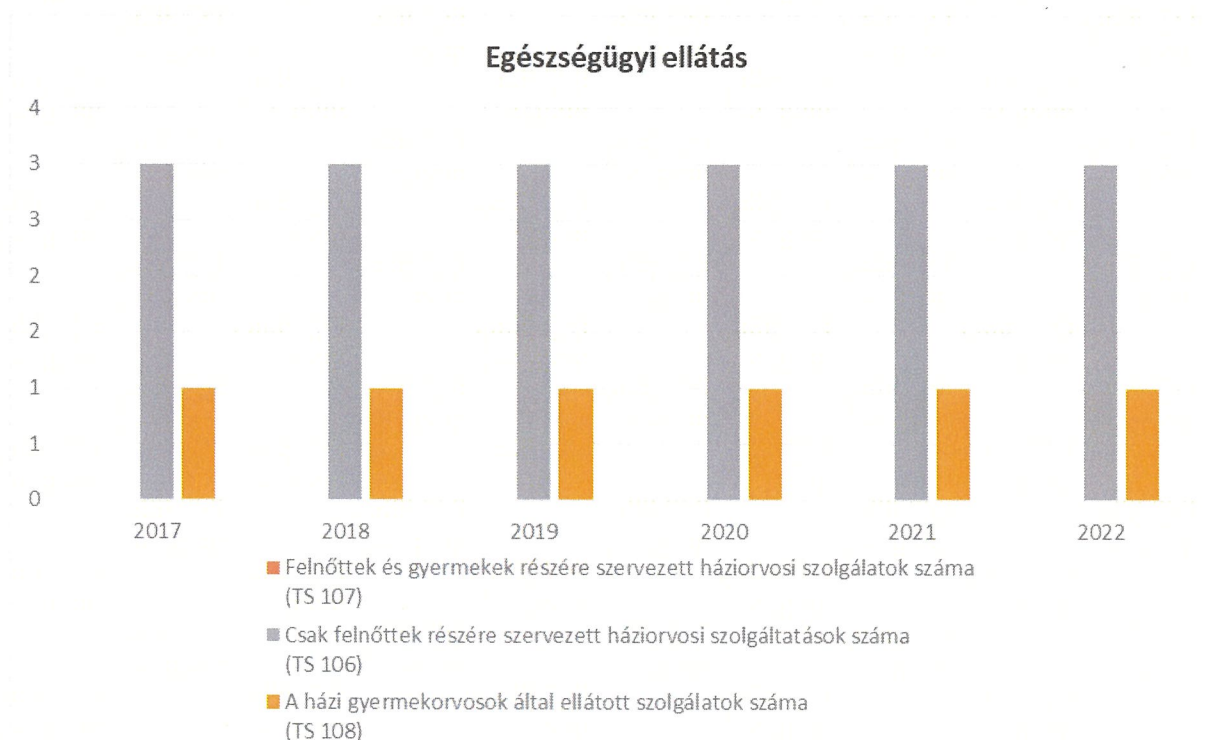
népesség aránya is magasabb ezen a területen a tápiószzelei átlagnál. A településen a szegregációval veszélyeztetett területek felszámolására a szociális célú városrehabilitációs program megvalósítása lehet egy esély.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	3	1	1	172	33
2018	0	3	1	1	178	19
2019	0	3	1	1	160	17
2020	0	3	1	1	154	17
2021	0	3	1	1	156	19
2022	0	3	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az orvos - egészségügyi rehabilitációs ellátásokhoz – a város lakosságának az egészségügyi ellátórendszeren keresztül biztosított a hozzáférés. 3 felnőtt háziorvosi körzet, 1 házi gyermekorvosi körzet, 2 fogorvosi körzet és 2 védőnő látja el a város lakosságát. A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi-, oktatási- és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében mind a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák, mind pedig a felnőttek, családok életvitelében jelentkező – többek közt - mentális problémák feltárásért, megoldásáért jelzőrendszert működtet, az ellátásokhoz való hozzájutást segíti az intézmény. A fogyatékos gyermekek speciális fejlesztéséhez való hozzájutásban - ahol a megfelelő fejlesztő szakember és/vagy intézményhálózat nem áll rendelkezésre - egyelőre csak települési támogatással tud segíteni szükség esetén az Önkormányzat, hosszabb távon támogató szolgáltatás megszervezésének kezdeményezőjeként, a város lakossága mellett más települések partnerségével hatékonyabb segítséget lehetne biztosítani.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított és önkéntes bejelentkezés alapján a településen élő állampolgárok számára hozzáférhető.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások Tápiószelére is vonatkoztathatók a háziorvosok statisztikája szerint. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek, valamint az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma, különféle allergiák, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek. Nagyon sokan és sokat dohányoznak, egészségtelenül táplálkoznak, keveset mozognak, mértéktelenül fogyasztanak alkoholt, önpusztító életmódot folytatnak, nem törődnek egészségükkel, nem veszik igénybe a szűrővizsgálatokat, de az egészségügyi ellátás más formáit sem. Az életmód lehetőségeit eleve differenciálják a társadalmi egyenlőtlenségek - a legszegényebb és a leggazdagabb rétegek egymástól való távolságának mértéke -, elsősorban az iskolázottsági, a foglalkozási és a jövedelmi viszonyokon keresztül. A társadalom egyes leszakadt csoportjai között halmozottan fordulnak elő egészségügyi, mentális problémák. Ezek tükrében az egészségügyi prevenció, a korai szűrések jelentősége felértékelődött.

A felnőtt lakosság számára elérhető prevenció- és szűrőprogramok teljes körűek. A gyermekek egészségügyi szűrése a védőnői hálózaton, illetve az óvodában és általános iskolában zajló szűrőprogramok keretében rendszeresek, a tanácsadással együtt elegendőek. A gyermekek testi és lelki egészségét, fejlődésének problémamentes voltát az egészségügyi és szociális ellátás komplexrendszere biztosítja, így a védőnői és gyermekorvosi hálózat mellett a Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer más tagjai is részt vesznek a folyamatban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés tömegközlekedéssel könnyen elérhető. Ugyanakkor a fogyatékkal élők ebben akadályozottak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészséges táplálkozás alapelveinek megismertetése és kisgyermek kortól kezdődő követése, az ehhez szükséges élelmiszerek elérhetőségének biztosítása, valamint az egészséges táplálkozásra nevelés az étkeztetők, a pedagógusok, a szülők, valamint a táplálkozás-egészségügyi szakemberek együttműködésével valósulhat meg. 2014 áprilisában hozta az EMMI azt a kormányrendeletet, mely alapjaiban kívánja megváltoztatni a magyarországi közétkeztetés kultúráját, az egészséges és egészségtudatos táplálkozás előtérbe helyezésével. A 37/2014. (IV.30) EMMI rendelet, mely a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szól, többek között az iskolai menzákban és kórházakban adandó ételek elkészítését és tápanyagtartalmát szabályozza. Az alább felsorolt előírásokat 2015. szeptember elsejétől kell alkalmazni.

A főbb tiltások:

- tilos a szénsavas vagy cukrozott üdítő;
- tilos a magas zsírtartalmú húskészítmény felhasználása;
- tilos a só- és cukortartók elhelyezése az étkezőasztalokon;
- az italként kínált tejhez nem adható cukor;
- tilos felhasználni sőtartalmú ételport, leveskockát, ételízesítő krémeket, pasztákat; csak és kizárólag állományjavításra vagy ételízesítésre.

A közétkeztetést biztosító vállalkozást, az előírások szerinti közbeszerzésen választotta ki a település. A kiválasztás során figyelmet fordítottak az egészséges táplálkozás, egészséges közétkeztetés vállalására. A jövőben a szolgáltató kiválasztásánál még hangsúlyosabban oda kell figyelni az egészséges étkezés, egészséges táplálkozás szempontjainak érvényesülésére, a szolgáltatásban.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Tápiószele Város kiemelt figyelmet fordít polgárainak egészség-megőrzésére, ezen belül is a sportszolgáltatások szélesítésére. Többféle sportágat lehet úzni (labdarúgás, kézilabda stb.) Új létesítmények építésére is nagy szükség lenne a sportszolgáltatások, a hozzáférés, az elérhetőség biztosítása érdekében.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget kell nyújtani az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Tápiószelén a szociális ellátások és szolgáltatások koordinált és összehangolt a szociális szükségletekre reagáló rendszert kell kialakítani.

g) drogprevenációs szolgáltatások

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor, igénybevételekor hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan az elmúlt időszakban sem érkezett jelzés, erről nincs információnk.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Tábla:3.6.2.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A kultúra kitüntetett helyet foglal el az esélyegyenlőség megteremtésének elősegítésében, az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében. Jelentősége túlmutat az ágazati megközelítés szempontjain, felzárkóztató, kiegyenlítő szerepe miatt, valamint azért, mert a kulturális hátrány az esélyegyenlőtlenség forrása, rögzítője lehet. Esélyegyenlőséget erősítő szerepének betöltése – a kulturális intézmény és a kulturális programok közvetítésével - több módon valósul meg:

Az önkormányzat kulturális, közművelődési intézménye közösségi szintérenként szolgál az érintett célcsoportok szervezeteinek működéséhez, a programjaik megvalósításához. A szélesebb közönségnek szánt programok esetében – Tápiószele kiemelt nagyrendezvényei - a szervezésben és a megvalósításban kettős szempontrendszer érvényesül:

Minden esetben, amikor erre lehetőség nyílik, az érintett célcsoportok szereplőként, szervezőként is részesei a rendezvénynek. Néhány jellemző példa a legnagyobb hagyománnyal bíró rendezvényeink közül: Majális, Tárogató fesztivál, Városnap. A közönségként való megjelenés elősegítése rendkívül fontos. Ennek egyik fontos eleme, hogy kiemelt rendezvényeink

programjain a részvétel minden esetben ingyenes. A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a terület fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a községben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készletése.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	van	6 617	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Az előző években a Művelődési Ház rendezvényeinek fő célja az volt, hogy minél szélesebb korosztályt szólítsanak meg, illetve a programok egyenlő arányban szóljanak az egyes korosztályokhoz. Természetesen az eddigiekben is jól prosperáló rendezvényeinket is tovább folytattuk, emellett igyekeztünk új eseményekkel bővíteni a programkínálatot annak jegyében, hogy Tápiószele lakossága minden évszakban olyan programokat találjon a városban mely a szabadidő hasznos eltöltéséhez hozzájárul. Így több éve minden jeles ünnephez kapcsolódóan kínál a Simonffy Kálmán Művelődési ház programot. Magyar kultúra napja, nőnap, március 15, október 23, karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó rendezvények hagyománya régi a településen. De 2020-tól kezdődően a húsvéti ünnepekhez kapcsolódó tojáskereső játék egy civil szervezet szervezésében kerül megtartásra, ahogyan a legszebben kifaragott tökök bemutatása is, a halottak napjához kapcsolódóan. A település nagy rendezvényei a Majális, a Tárogató fesztivál és a Városnapi ünnepség, melyek a Népkerthben kerülnek megrendezésre, mindig igen magas színvonalon, több mint ezer résztvevővel. A településen aktív informális és formális civil szervezetek ezen túl is számtalan programot kínálnak, melyek közül mindenképpen ki kell emelni a Blaskovich Múzeum Baráti Köre egyesületet, akik a múzeumban havi rendszerességgel szerveznek igen sokszínű programot a kör tagjai, de minden érdeklődő számára is. Sokféle szakkör is működik. Ezek változóak, az igényekhez igazodnak. Baba-mama klub, Nyugdíjas Klubok szintén rendszeres programot biztosítanak tagjaiknak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösség évente szervez különböző jótékonyági eseményt. Jótékonyági bálók, az intézmények, és a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő családok megsegítésére rendszeresen vannak. Néhány alkalommal ételosztásra is sor kerül. A Család- és Gyermejköltségi Szolgálat munkatársai rendszeresen osztanak ruhákat. 2023-ban már nagyszámú hátrányos helyzetű gyermeknek szervezett a település egyik legnagyobb foglalkoztatója - a Ganz Transzformátor- és Villamos Forgógépgyártó Kft. - Mikulásnap programot. A szervezésbe bevonták a Család- és Gyermejköltségi Szolgálat munkatársait.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Helyben a roma nemzetiségűek szerveznek kulturális programot. Melyhez a Művelődési Ház infrastruktúráját használhatják.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Baba-mama klub, Civil szervezetek: Hajrá Szele Egyesület, Tápiószelei Társaskör, Tápiószelei Sport Egyesület, Tápiószelei Polgárok Egyesülete, Tápiószelei Darts Sport Egyesület, Tápió-Hajta Sport Egyesület, Önkéntes Tűzoltóegyesület Tápiószele, Tápiómenti Motoros Klub, Együtttható Közösségformáló Egyesület Tápiószele, Borostyán Nyugdíjas Klub, Bizalom Klub, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Újtusnádiak Baráti Köre Tápiószelei Természetbarát Klub, és Blaskovich Múzeum Baráti Köre, Hurrikán Kézilabda Egyesület, Hajt-A Csapat Egyesület, Kőszikla Közhasznú Egyesülete, igen aktív közösségi életet élő szervezetek.

3.8 A Roma Nemzetiségi Önkormányzat Tápiószele célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

5553A településen több ciklus óta működik a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Tápiószele. 2019-ben megválasztott roma nemzetiségi önkormányzati Képviselőkkel, Elnökkel a település vezetésének a kapcsolata igen jó, partnerként működnek közre a település programjaiban. Saját kezdeményezéseik vannak, a gyermekek iskolai lemaradása csökkentésének elősegítésére. Közösségi rendezvényeket szerveznek (Mikulás nap). Aktívan támogatják a település konyhakerti versenyének programját, a települési Majális programját.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlőség vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők nehezen jutnak internethez, kommunikációs eszközök használatához	Programok megszervezése legalább egy célzott program meghirdetése a lakosság körében. Ingyenes használat biztosításának a lehetősége. Olyan vállalkozások felkutatása, akik leselejtezett eszközökkel segítenek a célcsoport problémáinak megoldásában. Eszközök kihelyezése használatra, a művelődési házban és a Roma közösségi házban.

A mélyszegénységben élők megfelelő minőségű táplálékhoz jussanak szociális étkezés biztosításán keresztül	Az igények felmérése, az ellátás folyamatos biztosítása
Közoktatáshoz, egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei	A város külső területén, bel és külterületen élő lakosság szállításának megoldása tanyagondnoki szolgálaton keresztül óvodába, iskolába, ügyintézésre
Mélyszegénységben élők kulturálódási lehetőségei korlátozottak	A célcsoport érdeklődésének felkeltése a kulturális programok iránt
A mélyszegénységben élők sportolási lehetőségei korlátozottak	A célcsoport sport iránti érdeklődésének felkeltése, sportolási lehetőségek elérhetővé tétele a célcsoport minél szélesebb körében
A mélyszegénységben élők társadalmi segítségre szorulnak	Városi közösségi önszolgáltató csoportok létrehozása, „Adni jó!” program, a lakosság érzékenyítése
Ivóvíz ellátatlanság	A külterületen és belterületen az ivóvíz, csatornahálózatba bekötetlen területek közművesítése
A mélyszegénységben élők higiéniai kultúrája hiányos, ez különösen a gyermekközösségekben probléma	Közösségi szociális helyiség létrehozása Programok szervezése- a megfelelő higiéniai kultúra elsajátítására
Egészséges táplálkozási problémák	Főzőtanfolyamok szervezése
Tápiószele leromlott vagy leszakadó településrészeinek leromlását okozó folyamatainak megállítása A lakhatási szegénység, a munkanélküliségből adódó, a gyermekszegénységből adódó problémák megoldása elengedhetetlen. Szociális bérlakások állapota leromlott, nem elégséges	Folyamatos szociális munka megteremtése Törekvés az egészségfejlesztésre Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása Bűnmegelőzést, közbiztonságot javító programok Szociális bérlakások felújítása, építése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, melynek keretében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében: a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése, a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 17. §(1) bekezdésében meghatározott

személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen:

- a védőnői szolgálat,
- a házi orvos,
- a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata a jelzőrendszer működtetése vonatkozásában:

- folyamatosan karbantartja és bővíti a jelzőrendszer tagjainak címlistáját, az elérhető szolgáltatásokról nyilvántartást vezet,
- a településen élő családok, gyermekek helyzetének, szükségletének, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetének figyelemmel kísérése,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- a jelzések fogadása, családlátogatás keretében a jelzésben érintett egyénnel, családdal kapcsolatfelvétel kezdeményezése,
- adott héten beérkezett jelzésről és a megtett intézkedésekről minden héten adatszolgáltatás a jelzőrendszeri felelősnek, Központ felé írásban történő adattovábbítás érdekében,
- az első interjúút követő 15 napon belül tájékoztatás küldése a jelzést tevőnek, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a zárt adatkezelés kötelezettségét,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- jelzésre köteles szervet felhívja a jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, melyre meghívja: a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogás alatt áll, a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan

gyermek ügyét tárgyalják, aki fiatalok pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatotérképezése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit indokolt esetben, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához szükséges, és a járási jelzőrendszeri tanácsadót, az elhangzottakról feljegyzést készít,

- egy gyermek, egyén vagy család ügyében az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva, esetkonferenciát szervez,
- a minden év február 28-ig megszervezendő szakmai tanácskozáson részt vesz, szervezésében közreműködik,
- részt vesz a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői részére, legalább évi 6 alkalommal megtartandó szakmaközi megbeszélésen, közreműködik annak megszervezésében, (a megbeszélésre meghívja a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges),
- a minden év március 31-ig elkészítendő intézkedési terv összeállításában közreműködik,
- kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője javaslatára – korábban a települési önkormányzat jegyzője – jelenleg a Járási Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi. A védelembe vétel hatósági döntés alapján előírt együttműködési kötelezettség, melynek célja a gyermek fokozott kontroll mellett megvalósuló, de családban történő nevelkedésének támogatása. Alapját az egyéni gondozási-nevelési terv képezi, melyben a család és a bevont szakemberek meghatározzák a problémákat, a feloldásukhoz megteendő lépéseket, a szülő és gyermek továbbá a bevont szakemberek feladatait és a végrehajtás ütemezését.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A 17 éven aluliak aránya a településen közel 20 %-os. Az elmúlt években a gyermek születések száma növekedett, és 2022-ben meghaladta a születések száma a halálozásokét. Bizakodásra ad okot és remélhetőleg ez a tendencia az elkövetkező években egyrészt a születések számának további növekedésével, másrészt a beköltöző kisgyerekes családok miatt megmarad. A városban bölcsőde, óvoda és általános iskola található. A bölcsődei férőhelyek száma nem elégséges.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	3 111	3 151	6262	49,68%	50,32%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			208	3,32%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	483	504	987	7,71%	8,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	122	99	221	1,95%	1,58%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

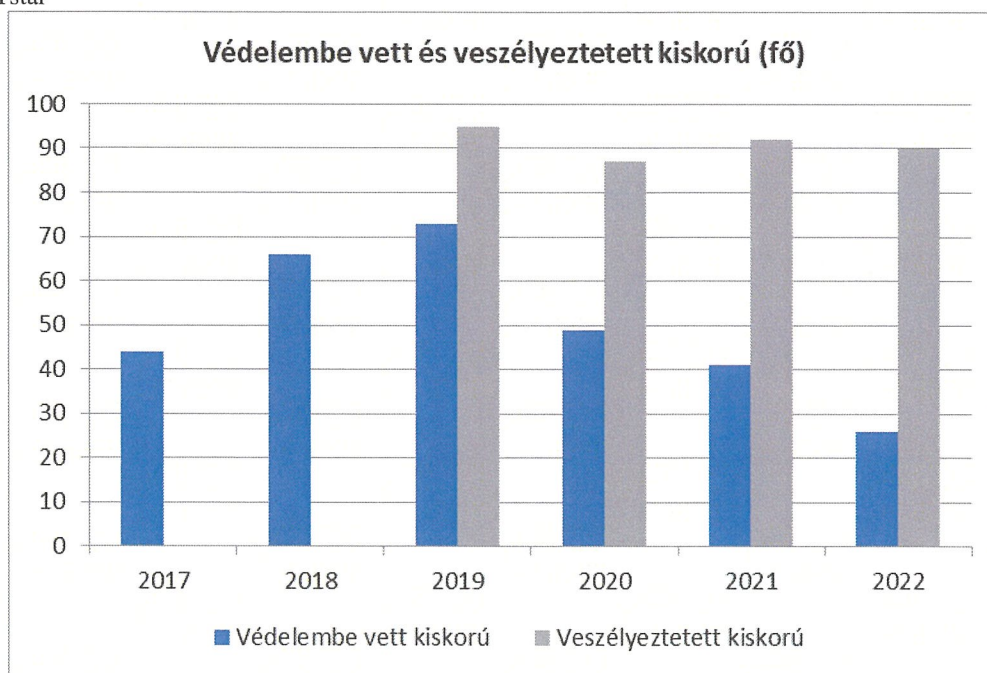
A védelembe vételi okok között a legmagasabb arányú a szülőknek felróható magatartási ok (pl. elhanyagolás, szenvedélybetegség). Ezt követik a gyermeknek felróható magatartási okok miatti veszélyeztetés, itt elsősorban az iskolai hiányzást, köznevelési intézményben tapasztalt magatartás zavart, gyermek és fiatalok bűnelkövetését vagy szabálysértését kell megemlíteni. Környezeti ok miatti védelembe vételre a nem megfelelő lakhatási körülmény, családon belüli bántalmazás, családon belüli konfliktus, család életvitele és a kortárs csoport negatív hatása miatt kerül sor. Hátrányos helyzetet azoknál a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek esetében állapítottak meg, akiknél az alábbi körülmények közül egy fennállt:

- a szülő alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek szegregálódó lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetet állapítottak meg azoknál a gyermekeknél, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak és akik esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennállt.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	44	n.a.
2018	66	n.a.
2019	73	95
2020	49	87
2021	41	92
2022	26	90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt években a veszélyeztetett gyermekek száma szerencsére, ha kismértékben is de csökkent, ez a jelzőrendszer hatékonyságának köszönhető valószínűleg, hiszen visszatartó erő a szülők bántalmazó magatartása szempontjából az, hogy hamarabb kiderül a külvilág számára a bántalmazás, elhanyagolás. Ez jelzi a hatékonyabb együttműködést és a jelzések áramlását az intézmények, védőnők, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat közt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők,

Tábla:4.1.2.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	402
2018	322
2019	318
2020	260
2021	295
2022	273

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át, ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy ha a nagykorúvá vált gyermek középfokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be; és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

A gyermekek és fiatalok arányának növekedése várhatóan a jövőben is fennáll, már a migráció és a háború miatt is, viszont ezzel nem egyenes arányos pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelmek mennyisége. Ennek egyik oka, hogy a minimálbérek emelkedésével sok család kiesik már a jövedelemhatár átlépés miatt a jogosultságból, bár tudjuk, hogy az a jövedelem, amiből élnek, még mindig nagyon kevés, abból megélni nagyon nehéz. Így van ez annak ellenére is, hogy az idei évben a veszélyhelyzet kihirdetése miatti intézkedések közt találjuk a gyermekvédelmi kedvezmény esetében az egy főre jutó nettó jövedelemhatár megemelését.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

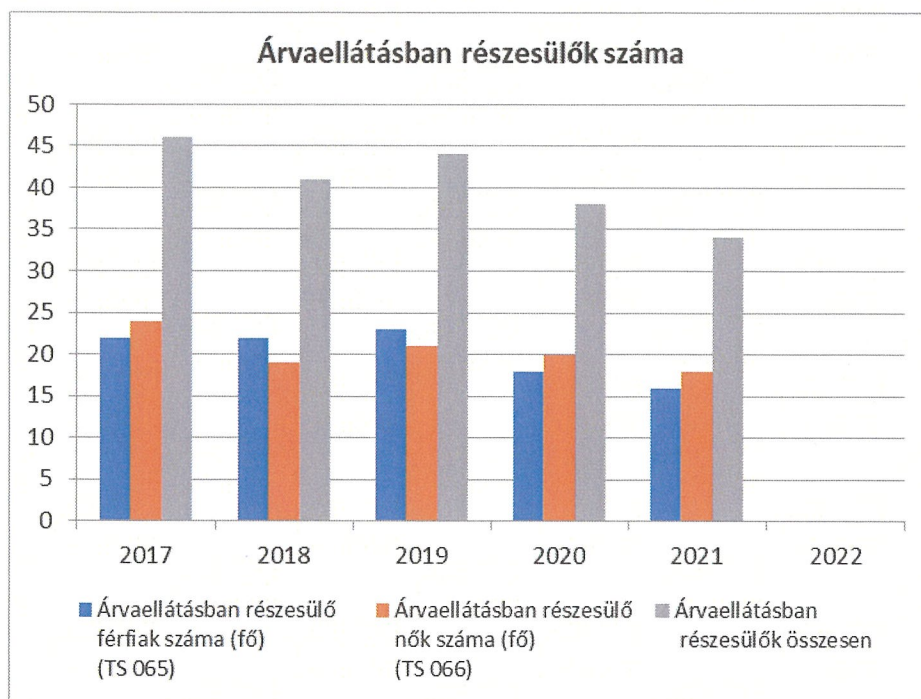
Az árvaellátásban részesülő gyermekek számában nincs nagy változás a vizsgálat időszak alatt.

Árvaellátásra az a gyermek volt jogosult, akinek szülője öregségi nyugdíjasként halt meg, vagy a haláláig a nyugdíjjogosultsághoz szükséges szolgálati időt megszerezte. A gyermek 16 éves koráig jár az ellátás, illetve addig, amíg a gyermek, tanulmányokat folytat. Az elmúlt években 20 fölötti volt az árvaellátásban részesülők száma.

Tábla: 4.1.3.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	22	24	46
2018	22	19	41
2019	23	21	44
2020	18	20	38
2021	16	18	34
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Tábla:4.1.4.opcionális

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A város a gyermekétkeztetést közszolgáltató vállalkozóval kötött szerződés alapján biztosítja. Az Önkormányzat és intézményei kiemelt figyelmet fordítanak a rászoruló gyermekek étkezésének biztosítására. A kedvezményes étkezés minden tápiószelie (állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező) gyermek részére biztosított. Az önkormányzati, valamint állami fenntartású intézményekbe járó gyermekek esetében a normatív, illetve a méltányossági alapon történő támogatás igénylése az adott köznevelési intézményben történik. Normatív támogatás igényelhető 5 esetben:

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- 3, vagy több gyermek él a családban,
- tartósan beteg / fogyatékos gyermeket nevel a törvényes képviselő,
- a szülő jövedelemnyilatkozata alapján,
- illetve nevelésbe vett gyermek is jogosult a kedvezményre.

A méltányossági támogatás - rászorultság alapján - az egy főre jutó kereset mértéke szerint, differenciáltan adható, melyet a kerület intézményei maguk bírálják el. Ezen túlmenően is kérhető rászorultsági alapon kedvezményes vagy ingyenes étkeztetés a Tápiószele Város Önkormányzata Képviselő testülete **21/2023.(V.25.)** az önkormányzat által biztosított étkeztetés élelmezési nyersanyagnormáiról és a szociális és gyermekjóléti alapellátások keretében biztosított szolgáltatások térítési díjának megállapításáról szóló rendelete alapján. A bölcsődei ellátásért, étkezésért, óvodai étkezésért a rendelet alapján nem kell térítési díjat fizetni.

A bölcsődébe és óvodába járó gyermekek részére ingyenesen biztosítja az Önkormányzat az étkezést.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;